

UNIVERZITA PALACKÉHO

FILOZOFICKÁ FAKULTA

KATEDRA MUZIKOLOGIE

Analýza hudební tvorby Mika Oldfielda od roku 1973 do roku 2008

An analysis of Mike Oldfield's music from 1973 to 2008

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Věra Alexandra Králová

VEDOUcí PRÁCE

MgA. Marek Kepřt, PhD.

STUDIJNÍ PROGRAM

Muzikologie

Olomouc, 2024

Prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci na téma *Analýza hudební tvorby Mika Oldfielda od roku 1973 do roku 2008* vypracovala samostatně a pravdivě v ní uvedla všechny použité zdroje a literaturu.

V Olomouci

Podpis.....

Moc ráda bych poděkovala svému vedoucímu práce MgA. Marku Keprtovi, PhD.
za trpělivost, cenné rady a čas, který mi věnoval při konzultacích k bakalářské práci.
Také své rodině a přátelům za pochopení a podporu.

Obsah

Úvod.....	1
Stav bádání	2
1. Životopis Mika Oldfielda	4
1.1 Osobnost Mika Oldfielda.....	8
1.2 Hudební jazyk Mika Oldfielda.....	9
2. 70. léta	10
2.1 Historické pozadí doby	10
2.2 Tubular Bells	12
2.2.1 Hudební analýza alba Tubular Bells	14
2.3 Ommadawn	17
2.3.1 Hudební analýza alba Ommadawn.....	20
3. 80. léta	23
3.1 Historické pozadí doby	23
3.2 Crises	24
3.2.1 Hudební analýza alba Crises.....	26
3.3 Discovery	28
3.3.1 Hudební analýza alba Discovery.....	29
4. 90. léta	31
4.1 Historické pozadí doby	31
4.2 The Songs of Distant Earth	32
4.2.1 Hudební analýza alba The Songs of Distant Earth	33
4.3 Voyager.....	34
4.3.1 Hudební analýza alba Voyager	37
4.4 Guitars.....	38
4.4.1 Hudební analýza alba Guitars	40
4.5 The Millenium Bell.....	41

4.5.1 Hudební analýza alba The Millenium Bell.....	43
5. 2000–2008	45
5.1 Historické pozadí doby	45
5.2 Tr3s Lunas.....	46
5.2.1 Hudební analýza alba Tr3s Lunas	48
5.3 Music of the Spheres	49
5.3.1 Hudební analýza alba Music of the Spheres.....	51
Závěr	53
Seznam použitých pramenů a literatury.....	55
Resumé	63
Summary	64
Zusammenfassung.....	65
Anotace.....	66

Úvod

Michael Gordon Oldfield je anglický hudební skladatel a multiinstrumentalista, který patří mezi nejúspěšnější a nejvynalézavější hudebníky v nonartificiální hudbě. V devatenácti letech se proslavil díky instrumentálnímu albu *Tubular Bells*, kterého se prodalo během osmi let více než deset miliónů nosičů a stalo se jednou z nejúspěšnějších desek 70. let. V roce 1975 získal za toto album cenu Grammy.¹ Oldfieldova hudební tvorba čítá více než dvacet alb, přičemž dvě alba dosáhla vrcholu britského hudebního žebříčku a mnohé jeho singly se staly hity ve Spojených státech amerických i ve Velké Británii.²

S hudební tvorbou Mika Oldfielda jsem se seznámila již v průběhu svého dětství, kdy se jeho hity *Moonlight Shadow*, *To France*, *Men in the Rain* nebo *Shadow on the Wall* staly běžnou náplní rádiových playlistů. Málokdo však ví, že je spojován nejen s písňovou tvorbou, ale během svého života se věnoval především dlouhým instrumentálním skladbám.

Chtěla bych proto Mika Oldfielda představit nejen jako skladatele populárních písní hraných v rádiích, nebo známého hitu z jeho prvního hudebního počínu *Tubular Bells*, který se proslavil i díky filmu *The Exorcist*, ale také jako mnohostranného multiinstrumentalistu, který v průběhu svého života mnohokrát prošel stylovou proměnou a nabízí posluchačům ve svých skladatelských obdobích různé hudební žánry, od progresivního rocku, newage, popu nebo taneční hudby. Díky tomu si Oldfield najde cestu téměř ke každému posluchači. Navíc se v jeho osobitém nezaměnitelném hudebním stylu odráží mnohé aspekty z jeho osobního života a těžké životní zkoušky, kterými procházel.

V úvodní části své bakalářské práce se budu věnovat bližšímu nahlédnutí do soukromého života Mika Oldfielda, uvedu vlivy, které utvářely jeho hudební kariéru

¹Moore, Allan. 2001. Oldfield, Mike. *Grove Music Online*. [cit.14.4.2024]
<https://www.oxfordmusiconline.com/grovemusic/view/10.1093/gmo/9781561592630.001.0001/omo-9781561592630-e-0000046253>

²Tubular Net: Mike Oldfield.1991.*Mike Oldfield Biography*.
[cit.2.4.2024] https://tubular.net/articles/1991_xxb/Mike-Oldfield-Biography-1991

a vymezím jeho individuální hudební jazyk. Poté se zaměřím na Oldfieldovou hudební tvorbou v průřezu jeho hudební kariéry, od 70. let 20. století až do roku 2008. Uvedené období jsem zvolila proto, že byl Oldfield v tomto období nejvíce hudebně aktivní. Kritériem pro výběr alb určených k hudební analýze byla jejich stylová proměna.

Cílem bakalářské práce je seznámit čtenáře hlouběji s osobností Mika Oldfielda, nastínit vlivy, které byly určující pro změnu jeho hudebního stylu, a zároveň tyto proměny hudebního jazyka blíže specifikovat.

Hlavní metodou pro zjišťování prvního výzkumného problému bylo studium interview s Mikem Oldfieldem v hudebních magazínech, na YouTube, studium odborné literatury a autorovy autobiografie. Proměny hudebního jazyka byly dokumentovány prostřednictvím poslechu vybraných alb, analýzou hudebních not skladeb z jednotlivých alb, které byly dostupné a studiem odborné literatury.

Stav bádání

Primárním zdrojem v části bakalářské práce zabývající se životopisnými údaji Mika Oldfielda je jeho autobiografická kniha *Challenging*³, která je dostupná i v českém překladu pod názvem *Z jiného světa*⁴. Autorem knihy je sám Mike Oldfield. Kniha pojednává podrobně o Oldfieldově dětství, dospívání, osobním životě a zahrnuje také průřez jeho hudební kariérou až do roku 2006. Kniha zahrnuje mimo jiné Oldfieldovu hlubokou sebereflexi a detailní informace o zákulisí tvorby a nahrávání jeho hudebních alb. Dalšími primárními zdroji o životě Oldfielda jsou publikace Chris Dewey *A Life Dedicated to Music*⁵, která je sestavená z rozhovorů s Mikem Oldfieldem za 25 let jeho hudební kariéry. Poskytuje i názory spolupracovníků, profesionálních hudebníků nebo fanoušků. Publikace Seana Moraghana *Man and His Music*⁶ se zaměřuje spíše na Oldfieldovy hudební začátky. Patrick Lemieux se v publikaci *The Mike Oldfield Chronology*⁷ detailně zabývá nahráváním jednotlivých hudebních alb včetně podrobného popisu každé písně i skladeb, které nebyly přidány do alba, dále různými sestřihy a remixy. Uvádí také Oldfieldova turné a živá vystoupení. Cizojazyčné hudební magazíny, které vydávají o Oldfieldovi odborné články, čerprají z těchto

³Oldfield, Mike. 2008. *Changeling: The Autobiography of Mike Oldfield*. Virgin.

⁴Oldfield, Mike. 2008. *Z jiného světa: autobiografie*. Evokace. Praha: Volvox Globator.

⁵Dewey, Chris. 2013. *A Life Dedicated to Music. Create Space Independent Publishing Platform*.

⁶Moraghan, Sean. 2006. *A Man and His Music (Biography)*. BookSurge Publishing.

⁷Lemieux, Patrick. 2014. *The Mike Oldfield Chronology*. Across The Board Books..

primárních zdrojů. Podobné informace se nachází v dokumentu BBC Mike Oldfield Story⁸.

Elektronický hudební slovník Groove Music Online zobrazuje po zadání hesla Mike Oldfield pouze jeden článek od Allan F. Moore⁹, který pojednává o Oldfieldovi jen stručně. Velmi podrobné informace však nabízí internetový portál Tubular.net¹⁰, kde lze najít Oldfieldovu diskografii i analýzy některých alb.

Z českých internetových hudebních magazínů je k dispozici Muzikus s článkem Vítězslava Štefla¹¹, ve kterém pojednává nejen o jeho životě a hudebních začátcích, ale také obsahuje diskografii včetně hlubšího pojednání o hudebních nástrojích a aparátech, které kdy Oldfield používal. Oproti tomu životopis Oldfielda zveřejněný na stránkách švýcarské rozhlasové stanice Radio Swiss Classic¹² je z větší míry přejatý z Wikipedie. Stručné a zajímavé informace o životě i jednotlivých albech Oldfielda až do současnosti publikuje Michel Scheijen¹³, který je tvůrcem stránek Musicophilia, ve kterých se věnuje progresivnímu rocku a elektronické hudbě.

Informace o nahrávání alb a jejich pozadí byly čerpány z rozhovorů, které Oldfield poskytl různým internetovým hudebním magazínům. Velmi obsáhlý rozhovor Anila Prasada s Oldfieldem pro internetový hudební magazín Innerviews – Music Without Borders¹⁴ se zaměřuje na vydávání některých jeho alb. Všeobecně zaměřené je interview pro internetový kulturní magazín Domino Elf.¹⁵

Univerzální informace o Oldfieldových albech byly čerpány z webů Tubular.net, Discogs.com a Allmusic.com. Recenze uživatelů na jednotlivá alba jsou dostupná na webových stránkách Progarchives.com, které se zaměřují na progresivní rock.

⁸YouTube.Corina Georgescu. 38.3.2015. *Mike Oldfield Story BBC Documentary 2014*. [cit.20.3.2024]. <https://www.youtube.com/watch?v=vsbt0DzdYM8>

⁹Moore, Allan. 2001. Oldfield, Mike. *Grove Music Online*. [cit.14.4.2024] <https://www.oxfordmusiconline.com/grovemusic/view/10.1093/gmo/9781561592630.001.0001/omo-9781561592630-e-0000046253>

¹⁰Tubular Net: Mike Oldfield. 1991. *Mike Oldfield Biography*. [cit.2.4.2024] https://tubular.net/articles/1991_xxb/Mike-Oldfield-Biography-1991.

¹¹Štefl, V. 9.6.2009. Časopis Muzikus. *Kytaroví velikáni - Mike Oldfield*. [cit.14.4.2024] <https://www.casopismuzikus.cz/workshopy/kytarovi-velikani-mike-oldfield>

¹²Radio Swiss Classic. 2017. *Mike Oldfield*. [cit.12.4.2024] <https://www.radioswissclassic.ch/de/musikdatenbank/musiker/28624e2e8af14c176f4096aca92a70f3524ee?app=true>

¹³Scheien, M. Musicophilia. 11.5.2023. *Mike oldfield 70-het muzikale levensverhaal van een kluizenaar*. [cit.12.4.2024] <https://musicophilia.nl/mike-oldfield-70-het-muzikale-levensverhaal-van-een-kluizenaar/>

¹⁴Prasad, Anil. 2013. Innerviews: Music Without Borders. *Mike Oldfield. The Messenger by Anil Prasad*. [cit.14.4.2024] <https://www.innerviews.org/inner/oldfield-1>

¹⁵The Domino Elf. 10.5.2018. Mike Oldfield: – Technology finally caught up with me. [cit.10.4.2024] <https://domino.elfworld.org/mike-oldfield-technology-finally-caught-up-with-me/>

Z kvalifikačních prací je dostupná disertační práce O'Hallorana a Emmy Mary zabývající se *Sonic Playground: The Influence of the Recording Studio on Mike Oldfield's Tubular Bells*¹⁶ zabývající se procesem vzniku Oldfieldova alba Tubular Bells a způsobem jeho nahrávání. V české databázi akademických prací Theses.cz se nenachází žádná práce zaměřená samostatně pouze na Mika Oldfielda. Je však součástí některých jiných odborných prací.

Nebylo možné zajistit noty nebo partitury ke všem skladbám na albech, ale některé z nich byly dostupné na webových stránkách Muscores.com, která je největší databází volně dostupných hudebních not.

1. Životopis Mika Oldfielda

Michael Gordon Oldfield se narodil 15. května 1953 v Readingu ve Spojeném království.¹⁷ Otec pracoval jako lékař, matka byla zdravotní sestrou, která se starala o chod domácnosti a vyřizovala otcovu lékařskou agendu. Mike Oldfield má další dva starší sourozence – sestru Sally a bratra Terence.¹⁸ Oldfield byl tichý a bázlivý chlapec, který se vždy snažil vymanit z davu a jeho hlavní touhou bylo vytvářet hudbu po svém a jinak. K hudbě jej přivedl jeho otec, který znal pouze tři akordy nezbytné pro hraní vánočních koled a Oldfield si brzy hraní na kytaru oblíbil a zanedlouho poté dostal svou první kytaru. Vytvořil si svůj vlastní notační systém a cvičil hraní na kytaru každý den dlouho do noci, dokud nebyl se sebou spokojený. Velký zlom v jeho rodinném životě nastal po narození čtvrtého sourozence Davida, který se narodil s Downovým syndromem. Oldfieldova matka se psychicky zhroutila a propadla depresím po tom, co se dítěte vzdala a odložila jej do ústavu. Otec zůstal sám na chod domácnosti, obstarávání peněz a péči o svou ženu. Oldfield musel začít spoléhat sám na sebe, chyběla mu matka i sourozenci, kteří už se osamostatnili. V tu dobu začal Oldfield

¹⁶O'Halloran, Mary, E. 2019. *Sonic Playground: The Influence of the Recording Studio on Mike Oldfield's Tubular Bells*. Princeton University.

¹⁷Musician Guide. 2024. *Mike Oldfield Biography*. [cit.12.4.2024]
<https://musicianguide.com/biographies/1608001097/Mike-Oldfield.html>

¹⁸YouTube. Corina Georgescu. 38.3.2015. *Mike Oldfield Story BBC Documentary 2014*. [cit.20.3.2024].
<https://www.youtube.com/watch?v=vsbt0DzdYM8>

nalézat útočiště v hudbě. Inspirací se pro něj stala keltská a klasická hudba¹⁹, folkové hudební skupiny, world music, hard rock i blues.²⁰

První album *Children of the Sun* nahrál spolu se svou sestrou Sally a jejich duem Sallyangie, když mu bylo 15 let. V 16 letech již založil vlastní hudební skupinu Barefoot, do které přizval svého bratra Terryho. Po rozpadu skupiny v roce 1970 se stal Oldfield baskytaristou hudební skupiny vedenou Kevinem Ayersem The Whole World. V interview pro internetový časopis Innerviews vzpomíná na Kevina, jako na velmi důležitou součást svého raného života v době dospívání. Do jeho kapely vstoupil, když mu bylo pouhých 16 let. Do té doby hrával v malých folkových klubech a na středních školách. Kevin ho ohromil svým přístupem k životu a vzal ho také „pod svá křídla“.²¹ Velký vliv v jeho životě mělo navázání přátelství s Davidem Bedfordem²², když se z nich stali členové stejné hudební skupiny.²³

Během jednoho z turné se setkal s jazzovým orchestrem Centipede a množství nástrojů, které viděl hrát, se pro něj stalo inspirací pro tvorbu jeho vlastních multi-instrumentálních skladeb. V průběhu svého dospívání se Oldfield seznámil s drogami²⁴, které mu způsobily vážné psychické potíže. Při nahrávání alb ve studiích Abbey Road se skupinou The Whole World využil příležitosti a naučil se pracovat s nahrávací technikou. Uchvácen prací se zvukem se rozhodl nahrát vlastní album, které se pokusil nabídnout řadě nahrávacích společností, žádné z nich mu nenabídli uzavření smlouvy. Nadějí se pro něj stal Richard Branson, který v tu dobu zakládal nahrávací společnost Virgin Records a uzavřel s Oldfieldem smlouvu (pro Oldfielda v tu dobu nevýhodnou).²⁵

Jejich první společně vydané album *Tubular Bells* se stalo nejprodávanějším albem roku 1974. V USA se album proslavilo titulní hudbou k filmu *The Exorcist*. Následovalo album *Hergest Ridge* inspirované kopcem poblíž místa, kde Oldfield v tu dobu žil. Album se stalo stejně úspěšným jako *Tubular Bells* a v jednu chvíli obsadilo v britském žebříčku alb spolu s *Tubular Bells* první a druhé místo. V roce 1975, po smrti matky, vydal třetí album *Ommadawn*, na kterém Oldfield převzal instrumentaci

¹⁹Beethoven a Sibelius, Bartók, Ravel.

²⁰Scheien, M. Musicophilia. 11.5.2023. *Mike oldfield 70-het muzikale levensverhaal van een kluizenaar*. [cit.12.4.2024] <https://musicophilia.nl/mike-oldfield-70-het-muzikale-levensverhaal-van-een-kluizenaar/>

²¹<https://www.innerviews.org/about>

²² Ve skupině Kevina Ayerse hrál na klávesy.

²³ Oldfield, Mike. 2008. *Changeling: The Autobiography of Mike Oldfield*. Virgin.

²⁴Především užívání LSD a marihuany.

²⁵Oldfield, Mike. 2008. *Changeling: The autobiography of Mike Oldfield*. Virgin.

více než dvanácti hudebních nástrojů a které se stalo průkopníkem nového hudebního world music.²⁶

Milníkem v Oldfieldově hudební tvorbě se stal rok 1977, kdy absolvoval kurz osobnostního růstu Exegesis, který mu pomohl vypořádat se s psychickými obtížemi a traumaty z dětství a dospívání. Tato proměna se projevila mimo jiné ve vyšším sebevědomí, díky kterému se Oldfield rozhodl vyrazit na první velké turné. Roku 1978, s příchodem punk rocku na hudební scénu, vydal méně úspěšné album *Incantations*, které se i přesto dostalo mezi 20 nejlepších ve Velké Británii. Některé písně z alb *Tubular Bells*, *Portsmouth a Incantations* byly použity k televiznímu dokumentu producenta Tonyho Plamera *The Space Movie*.²⁷

Osmdesátá léta se stala pro Oldfielda obdobím mainstreamové populární hudby, z něž vzešla alba jako je *Platinum*, *QE2*, *Five Miles Out*²⁸, *Crises*, *Discovery*, *Islands* nebo *Earth Moving*. Především album *Crises* (1983) se brzy proslavilo díky celosvětovému úspěchu hitu *Moonlight Shadow*, které nahrál se skotskou zpěvačkou Maggie Reilly. Podobného úspěchu se dočkal i singl *Shadow on the Wall* (1984) s vokály od Chapmana, jenž zažil největší úspěch v Německu a stal se symbolickou hymnou za železnou oponou. Posledními alby pod hudebním vydavatelstvím Virgin Records byly *Amarok* (1990) – „hodinové dílo s rychle se měnícími tématy, nepředvídatelnými výbuchy hluku a skrytou urážkou Morseovy abecedy, v níž bylo uvedeno Fuck off RB, údajně namířené proti Richardu Bransonovi“²⁹ a úplně poslední bylo *Heaven's Open* (1991), které vydal pod jménem Michael Oldfield. Po přechodu k novému hudebnímu vydavatelství Warner Bros vydal pokračování *Tubular Bells II* (1992). Pokračovala jeho stylová proměna do new age stylu, která se projevila v roce 1994 vydáním alba *The Songs of Distant Earth*, inspirované stejnojmennou knihou Arthura C. Clarka a následovalo keltské *Voyager* (1996) album.³⁰

Třetí album *Tubular Bells III* vydal v době, kdy žil na Ibize. Na přelomu tisíciletí se rozhodl, že zkomponuje album zaměřené pouze na kytary *Guitars*, které

²⁶Scheien, M. Musicophilia. 11.5.2023. *Mike oldfield 70-het muzikale levensverhaal van een kluizenaar*. [cit.12.4.2024] <https://musicophilia.nl/mike-oldfield-70-het-muzikale-levensverhaal-van-een-kluizenaar/>

²⁷Clasic Rock Review. *Mike Oldfield*. [cit.11.4.2024] <https://classicrockreview.wordpress.com/tag/mike-oldfield/>

²⁸Inspiraci pro albu našel v době, když se učil profesionálně pilotovat letadla.

²⁹Paul Lester. 20.3.2014. The Guardian. *Mike Oldfield: „We wouldn't have had Tubular Bells without drugs“*. [cit.11.4.2024] <https://www.theguardian.com/music/2014/mar/20/mike-oldfield-interview-tubular-bells-drugs>

³⁰Tubular Net: Mike Oldfield.1991.*Mike Oldfield Biography*.

[cit.2.4.2024] https://tubular.net/articles/1991_xxb/Mike-Oldfield-Biography-1991

bylo vydáno v jednom roce spolu s nepříliš kladně hodnoceným albem reprezentujícím různé hudební styly *The Millennium Bell* (1999). Po roce 2000, kdy došlo k vědeckému rozmachu v oblasti informační technologie, přidal do svého repertoáru projekt *Music VR*, v kterém kombinuje hudbu s počítačovou realitou. Prvním takovým albem bylo chill-outové *Tr3s Lunas*, jenž nese stejný název jako nenásilná meditační hra, kterou Oldfield vytvořil. Oldfield se nikdy netajil tím, že nebyl spokojen s nahrávkou *Tubular Bells* z roku 1973 a tak roku 2003 vznikly křišťálově čisté *Tubular Bells 2003*, které však postrádaly jakoukoliv živost. Toto album bylo také posledním pod nahrávací společností Warner.³¹

Roku 2005 přešel k nahrávací společnosti Mercury, která je součástí Universal Music. Kontrastní dvoualbum nesoucí název *Light And Shade* (2005) je směsicí pomalé uklidňující hudby na jednom albu a rytmickou temnou hudbou na druhém albu. Nachází se na něm i přepracované skladby z *Tr3s Lunas*. První album zaměřené na klasickou hudbu vyšlo v roce 2008 a jmenovalo se *Music of the Spheres*. Podílel se na něm také hudební skladatel Karl Jenkins, který se postaral o orchestrální aranžmá.³²

V témže roce skončila po 35 letech původní smlouva s Virgin Records a všechna práva na *Tubular Bells* a ostatní nahrávky mu byla vrácena a převedena na Mercury Records. Alba byla znovu vydána pod vedením Mercury Records v poutavých dvojitéch CD, včetně nevydaného zbytku materiálu a živých nahrávek. *Man of the Rocks* (2014) je album, které se skládá pouze z popových písní, které nazpíval Luke Spiller z britské indie hudební skupiny The Struts. Zpět ke svým kořenům se vrátil s albem *Return to Ommadawn* (2017), které vydal po náhlé smrti svého syna. Toto melancholicky laděné album je Oldfieldovým návratem ke svým skladatelským a multiinstrumentálním kořenům, kterým zakončil svou hudební kariéru.³³

³¹Radio Swiss Classic. 2017. *Mike Oldfield*. [cit. 12.4.2024] <https://www.radioswissclassic.ch/de/musikdatenbank/musiker/28624e2e8af14c176f4096aca92a70f3524ee?app=true>

³²Classic Rock Review. *Mike Oldfield*. [cit. 11.4.2024] <https://classicrockreview.wordpress.com/tag/mike-oldfield/>

³³Scheien, M. Musicophilia. 11.5.2023. *Mike oldfield 70-het muzikale levensverhaal van een kluizenaar*. [cit. 12.4.2024] <https://musicophilia.nl/mike-oldfield-70-het-muzikale-levensverhaal-van-een-kluizenaar/>

1.1 Osobnost Mika Oldfielda

O Miku Oldfieldovi lze bezesporu říci, že patřil mezi zázračné děti, které se projevují již v raném věku výjimečným talentem. Definici zázračně nadaného dítěte v oblasti hudby vhodně vystihuje ve své studii Ruthsatz a Detterman (2003), kteří identifikovali nedávný příklad: šestiletého chlapce, který navzdory tomu, že neměl žádnou formální výuku, získal značné hudební dovednosti napodobováním jiných interpretů a improvizací vlastních hudebních skladeb. Uměl zpívat ve dvou jazycích, naučil se hrát na řadu hudebních nástrojů, měl inteligenční kvocient (IQ) 132, měl mimořádnou paměť a dosáhl vysokého skóre v Gordonově (1982) hudebním testu hudebních schopností. Jeho výjimečné hudební chování bylo motivované a spontánní a obzvláště rád bavil lidi. Jeho hudební schopnosti byly úzce spjaty s mimořádnou pamětí a vysokým IQ, a to více než s časem nebo typem cvičení, kterému se věnoval.³⁴

Mike Oldfield trpěl různými fobiemi, jak vypovídá ve své autobiografii *Challenging*, např. klaustrofóbií a agorafóbií.³⁵ Uvádí, že jej vyvolaly traumata z dětství. Ostatně slovo „trauma“ používá během svého vyprávění velmi často a ve spojitosti se svým dětstvím.³⁶

Četné byly i jeho zkušenosti s drogami, které ho v životě zásadně ovlivnily. Užívání drogy LSD v něj vyvolalo nejhorší děsy i panické ataky trvající až do konce 70. let. Protože své psychické problémy řešil poslechem hudby nebo pomocí alkoholu, stal se na něm závislý. Nechtěl skončit jako jeho matka a být závislý na lécích. Psychické potíže jej doprovázely prakticky celý život, pokud zrovna neskládal hudbu. Jak přiznává, později pro něj bylo náročné poskytovat rozhovory pro časopisy nebo jezdit na turné s *Tubular Bells*. Přelom v jeho dosavadním životě nastal v době, kdy se rozhodl absolvovat seminář Exegegis (1977) zabývající se osobnostním rozvojem, díky kterému se zbavil úzkostlivé části své osobnosti. Vzdal se také potřeby uchýlovat se do svého vlastního světa a konečně se začal cítit ve svém těle i životě spokojeně. Pochopil, že za všechny své problémy si může sám a přestal z nich obviňovat druhé. Začal žít nový život, navazovat nové vztahy a překonal své strachy. Psychická pohoda mu ale vydržela jen 10 let, poté se začaly problémy opět vracet a byl donucen znovu docházet na psychoterapii. Díky ní se dokázal vyrovnat s problémy z dětství a také došel

³⁴Hallam, S., Cross, I., Thaut, M. 2016. *The Oxford Handbook of Music Psychology* (2.vyd.). Oxford University Press.

³⁵Poprvé se u něj v tuto dobu také objevila panická ataka.

k sebeuvědomění, že jeho panika byla způsobena porodem a genetickými dispozicemi (od matky). Nikdy sám sebe nepovažoval za hudebníka: „Dokážu převádět podstatu pocitu nebo emoce do tónů a vyjádřit je za pomoci hudby.“³⁷

Poslech duchovní hudby mu pomáhal především zůstat v klidu a zachovat si zdravý rozum. To je také důvod, proč se uchýlil v době svých největších psychických potíží ke skládání hudby. Vždy toužil po tom, zařizovat si vše v oblasti hudby sám – skládání, nahrávání hudby, práci zvukaře, technika i producenta. Často však potřeboval dostatečnou motivaci k tomu, aby se skládání věnoval. Mezi tyto motivace patřily jednak hmotné věci (auto, nahrávací studio aj.) nebo také i negativní recenze na jeho předchozí album (*Hergest Ridge*).³⁸

1.2 Hudební jazyk Mika Oldfielda

Mike Oldfield se vyznačuje specifickým hudebním cítěním, technikou hry prsty na kytaru, skladatelským nadáním a osobitým zpracováním tónů (tzv. prstové vibrato), které jsou pro něj určující.³⁹ V rozhovoru pro internetový hudební magazín Sound and Sound vysvětluje technickou podstatu rychlého vibrata: „I use a violinist's vibrato — well actually, a mixture of all kinds of vibrato. When most guitarists do vibrato, they'll pivot their hand around the thumb resting on the back of the neck, but I lift my whole hand up and down which means I can apply vibrato to a whole chord. I play with my fingers, and I'll always stop notes that aren't being played with other fingers, which keks the sound very clean. It's something that's developer from my folk days.“⁴⁰

Ve hře na kytaru používá široké výrazivo. Není pro něj důležitý jen způsob hry typický pro hráče na elektrickou kytaru, ale používá zároveň způsob hry charakteristický pro hudebníky hrající na klasickou kytaru vyznačující se komíháním prstů hmatníkové ruky různou intenzitou a rychlostí po směru tahu strun. Pro svůj ojedinělý tón je těžké si Mika Oldfielda splést s jiným hudebníkem.⁴¹ Oldfieldův

³⁷Oldfield, Mike. 2008. *Changeling: The Autobiography of Mike Oldfield*. 265. Virgin.

³⁸Oldfield, Mike. 2008. *Changeling: The Autobiography of Mike Oldfield*. Virgin.

³⁹Štefl, V. 9.6.2009. Časopis Muzikus. *Kytaroví velíkáni - Mike Oldfield*.

[cit.14.4.2024] <https://www.casopismuzikus.cz/workshopy/kytarovi-velikani-mike-oldfield>

⁴⁰Paul White. 1995. Sound On Sound. *Mike Oldfield: Recording Songs of Distant Earth*.

[cit.10.4.2024] <https://www.soundonsound.com/people/mike-oldfield-recording-songs-distant-earth>

⁴¹h Štefl, V. 9.6.2009. Časopis Muzikus. *Kytaroví velíkáni - Mike Oldfield*.

[cit.14.4.2024] <https://www.casopismuzikus.cz/workshopy/kytarovi-velikani-mike-oldfield>

originální herní styl, při kterém používá prsty a dlouhé nehty pravé ruky a vytváří díky tomu různé druhy vibrata, pochází z doby, kdy hrál folkovou hudbu a na baskytaru. I když sám sebe považuje za kytaristu, je každopádně zkušeným a různorodým multiinstrumentalistou populární hudby. V období 70. let využíval širokou škálu hudebních nástrojů, které hrál převážně sám a zároveň upravoval zvuk kytary tak, aby působila dojmem jiných hudebních nástrojů (dud, mandolíny, aj.). Osmdesátá léta se nesla v duchu digitálních syntezátorů a sekvencerů, které začal v plné míře Oldfield využívat. Konec 90. let přinesl do jeho tvorby softwarové syntezátory. Často se však vracel k manuálně hrané a částečně akustické instrumentaci, kterou můžeme spatřit v albech jako je *Amarok*, *Voyager* nebo *Guitars*.⁴²

Pro bližší uvedení Oldfieldova hudebního stylu a jeho proměn je vhodné znát také druhy kytar, se kterými během nahrávání různých alb pracoval. Nejznámější kytarou zůstává Gibson SG Junior, nicméně v průřezu jeho kariéry je možné shledat další různé značky. Pro první album si vybral například 65 Fender Telecaster se snímačem Bill Lawrence (původně jej vlastnil MarcBolan). Další desky disponují Gibsonem SG Junirorem, avšak na LP *Platinum* najdeme Gibson L5-S Custom. Na albu *Crisis* se setkáme s '63 Fender Stratocaster a *Discovery* je nahrána pomocí Gibson Les Paula Junior se 24 pražci. Tato deska také obsahuje první experimenty se syntezátorovou kytarou – kontrolérem Roland G808 a syntezátorem GR-300.⁴³

2. 70. léta

2.1 Historické pozadí doby

Většina začínajících hudebních skupin na konci 60. let byla ovlivněna britskými bluesovými skupinami, např. Chicken Shack, Savoy Brown. Z nich později vzešla stylová epocha hard rocku, která nastoupila v dalších letech. Nicméně po tvůrčí stránce dochází v hardrockovém období k relativní stagnaci projevující se ve stále více dokonalejším zvládnutí a zdokonalování stylových druhů (např. skupiny Led Zeppelin,

⁴²Radio Swiss Classic. 2017. *Mike Oldfield*.

[cit.12.4.2024] <https://www.radioswissclassic.ch/de/musikdatenbank/musiker/28624e2e8af14c176f4096aca92a70f3524ee?app=true>

⁴³Štefl, V. 9.6.2009. Časopis Muzikus. *Kytaroví velikáni - Mike Oldfield*.

[cit.14.4.2024] <https://www.casopismuzikus.cz/workshopy/kytarovi-velikani-mike-oldfield>

Deep Purple, Black Sabbath). Záslouhou bluesu mohli prorazit i umělci z oblasti jazzu a roku. Polovina 70. let již přináší veterány jako byli Who, Beatles, Rolling Stones aj., dále progresivní skupiny, které se vyvinuly teprve v této době (Roxy Musicm 10cc) a které jsou úspěšné jak v oblasti singlů, tak LP desek a jejichž tvorba je stylově vyhraněnější a projevuje se formou tradičních rockových forem, jednoduchými riffy, refrény aj. Často využívají také soudobé instrumentální nebo vokální možnosti, triky, syntetizátory a specifické nahrávací postupy.⁴⁴

Na konci 60. let došlo k formování art rocku a hard rocku a punku. 70. léta představovala v rockové oblasti období mnoha hudebních proudů. Druhá polovina 70. let se nesla v duchu zrození nového hudebního stylu „New wave“, jehož kořeny sahají až k punku, a je pro něj typická polyžánrovost. Následovalo další formování alternativní hudby, např. z řad tvorby Joy Divisona, Franka Zappy a mnoha dalších, a vyčleňování popové kultury, která si razila vlastní cestu prostřednictvím hudebního stylu disco. Popová hudba byla následně ovlivněna skupinou Electric Light Orchestra, která přinesla do pop music prvky monstrózního symfonického rocku.⁴⁵ V knižním titulu o progresivním rocku Paula Hegharta se uvádí, že anglická progresivní hudba, mezi níž patřil Pink Floyd, vědomě hledala přírodní prostředí, zvuky, koncepty a místa, jako reakci na kulturní průmysl. Jako příklad lze uvést druhou stranu alba *Meddle* (1971), kterou vyplňuje pomalá titulní skladba s názvem *Echoes*, jejíž text je opojen krásou přírody.⁴⁶

Z výpovědi pro magazín *Domino* Elf, osvětluje Mike Oldfield situaci v hudební branži koncem 70. let, kdy se na staré rockové hrdiny pohlíželo jako na „dinosauery a nudné staré prdy.“⁴⁷ Punkové hudební hnutí pocítil Oldfield v plné síle, kdy začala být jeho hudba považována za staromódní. Koncertování, které mu mělo zlepšit finanční situaci, ho naopak stálo ještě více peněz a poukázalo na nedostatky v jeho koncertní kapele. Proto kapelu zredukoval na pouhých sedm hudebníků a zaměřil se na tvorbu mainstreamové hudby. Ale to už se týká období 80. let.⁴⁸ V interview pro časopis *The*

⁴⁴Matzner, Antonín, Ivan Poledňák a Igor Wasserberger. 1983. *Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby*. Vyd. 2., dopl. Praha.

⁴⁵Kuhn, Tomáš. 2019. *Stručné dějiny populární hudby a jazzu pro studenty a učitele hudební výchovy*. Druhé, přepracované vydání. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni.

⁴⁶Hegarty, P., Halliwell, M. 2011. *Beyond and Before. Progressive rock since the 1960s*. The Continuum International Publishing Group New York.

⁴⁷The Domino Elf. 10.5.2018. *Mike Oldfield: – Technology finally caught up with me*. [cit.10.4.2024] <https://domino.elfworld.org/mike-oldfield-technology-finally-caught-up-with-me/>

⁴⁸The Domino Elf. 10.5.2018. *Mike Oldfield: – Technology finally caught up with me*. [cit.10.4.2024] <https://domino.elfworld.org/mike-oldfield-technology-finally-caught-up-with-me/>

Guardian uvádí, že nejvíce poslouchal v 70. letech Ravela, Roedelia, Bartóka, Stravinského nebo třeba Stevieho Wondera či Led Zeppelin. Velkou váhu při jeho tvorbě přikládá také drogám (LSD), které v té době užíval: „Having said that, we wouldn't have all those beautiful tracks like *Lucy in the Sky with Diamonds*, and we probably wouldn't have *Tubular Bells* – a lot of things, really – without drugs.“⁴⁹

2.2 Tubular Bells

Debutové album britského hudebníka a skladatele Mika Oldfielda bylo vydané 25. května 1973 a skládá se ze dvou dlouhých instrumentálních skladeb. Součástí závěrečné části druhé skladby je Oldfieldovo vlastní zpracování lidové písně *Sailor's Hornpipe*. I přes svůj nízký věk nahrál na obou skladbách všechny hudební nástroje sám autor alba. Album dosáhlo předních příček v hudebních žebříčcích ve Velké Británii, Kanadě a Austrálii a třetí místo obsadilo v žebříčku Billboard 200 ve Spojených státech amerických. V 70. letech se stalo třetím nejprodávanějším albem ve Velké Británii.⁵⁰ Prodej přesáhl více jak 12 miliónů nosičů po celém světě. Album proslavilo také úvodní téma, které bylo použito ve filmu *The Exorcist*. Úspěch sklidil Mike Oldfield také na cenách Grammy za „Nejlepší instrumentální skladbu“ roku 1974.⁵¹ Bylo vydáno mnoho dalších projektů a několik pokračování původní nahrávky: *Tubular Bells II* (1992), *Tubular Bells III* (1998), *The Millenium Bell* (1999) a *Tubular Bells 2003* (digitální přehrávka originálu).⁵²

Inspiraci pro tvorbu *Tubular Bells* lze najít již v Oldfieldově útlém dětství, kdy jeho kamarád reverend hrával na varhany Bachovu *Toccatu a fugu dmoll*: „Možná, že před všemi těmi lety to byla má první inspirace pro TubularBells.“⁵³ Ve svém knižním memoáru *Challenging* vzpomíná také na Sibeliovu 5. symfonii, která se mohla stát jednou z jeho inspirací: „Plyne tak elegantně. Je naprosto mimořádné, že někdo dokáže vytvořit něco, co není jen krásné na pohled, ale také inteligentní a chytré. Věděl jsem,

⁴⁹Paul Lester. 20.3.2014. The Guardian. *Mike Oldfield: „We wouldn't have had Tubular Bells without drugs“*. [cit.11.4.2024] <https://www.theguardian.com/music/2014/mar/20/mike-oldfield-interview-tubular-bells-drugs>

⁵⁰Pipercraft. 2024. *Tubular Bells:Mike Oldfield*. [cit.11.4.2024] <https://www.pipercraft.co.uk/blog/tubular-bells-mike-oldfield/>

⁵¹Heatley, Michael. 1999. *Encyklopedie rocku: nejúplnější průvodce rockovou hudbou na světě*. Praha: Beta-Dobrovský

⁵²Paul White. 1995. Sound On Sound. *Mike Oldfield: Recording Songs of Distant Earth*. [cit.10.4.2024] <https://www.soundonsound.com/people/mike-oldfield-recording-songs-distant-ear>

⁵³Oldfield, Mike. 2008. *Changeling: The Autobiography of Mike Oldfield*. 25.Virgin.

že chci být schopen něco takového sám vytvořit. Mám za to, že začátky *Tubular Bells* mají kořeny ve chvíli, kdy jsem si pomyslel „Jak bych mohl udělat něco takového?“⁵⁴ Velkou motivací pro něj bylo udělat dojem na ostatní hudebníky z kapely Kevina Ayerse, protože chtěl lidem ukázat, že je schopnější, než si myslí. Z tohoto důvodu věnoval *Tubular Bells* také náležitou péči.⁵⁵

Úvodní riff *Tubular Bells* vznikl náhodně, když „brnkal“ na kytaru a zkoušel různé takty. Ubral šestnáctinovou notu a vznikl 15/8 takt. Tvrdí, že dalších 35 let žádný lepší nenašel. Poslední riff zahráný na baskytaru zahrál najednou a trval 5 minut. Nakonec vložil tubulární zvony. Druhá strana alba byla více improvizovaná, tvořená krásnými plynoucími melodiemi, které mu poskytovali útočiště před panickými atakami: „Vytvořil jsem si uklidňující, poklidné téměř duchovní místo, které tenhle hudební kus určitým způsobem představoval. Pro mě to bylo, jako bych byl zpátky v děloze, nebo na nějakém bezpečném hřejivém místě, kde mě někdo nechtěl napadnout, kde je člověku příjemně a kde je šťastný. Vždycky jsem se svým otcem rád stavěl různé věci a nyní jsem si sám vystavěl to nejbezpečnější možné místo, které představovala má hudba.“⁵⁶ Při skládání hudby na album použil věci, které se naučil ve skupině s Kevinem Ayersem a často jen zkoušel v opilosti přidávat různé zvuky.⁵⁷

Každý den přidával jednotlivé vrstvy nástrojů, až nakonec vytvořil na dvoustopém magnetofonu počáteční stereofonní demo nahrávku s 6 až 7 vrstvami. Inspirací pro název alba a přebal jeho desky pro něj byl zážitek, kdy praštil do zvonů, až se prolomily. Proto album dostalo název *Tubular Bells* a na přebalu, který řešil s fotografem Trevorem Keyem, se objevil ohnutý zvon.⁵⁸

Název alba	TubularBells
Hudební styl	progresivní rock
Datum vydání	25. 5. 1973
Místo vydání	The Manor
Vydavatelství	Virgin Records
Produkce	Mike Oldfield, Simon Heyworth a Tom Newman
Autor přebalu alba	Trevor Key
Délka přehrávání 1. skladby	25:00
Délka přehrávání 2. skladby	25:42

⁵⁴Oldfield, Mike. 2008. *Changeling: The Autobiography of Mike Oldfield*. 25. Virgin.

⁵⁵Oldfield, Mike. 2008. *Changeling: The Autobiography of Mike Oldfield*. Virgin.

⁵⁶Oldfield, Mike. 2008. *Changeling: The Autobiography of Mike Oldfield*. 142. Virgin.

⁵⁷Oldfield uvádí, že v jedné části měl pocit, jako by z něj vyšla na povrch veškerá úzkost z celého jeho života.

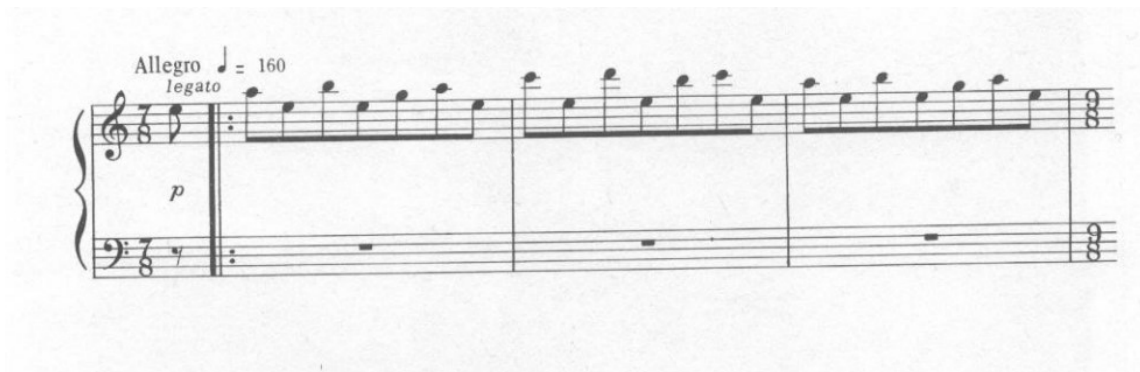
⁵⁸Oldfield, Mike. 2008. *Changeling: The Autobiography of Mike Oldfield*. Virgin.

Obsazení 1. skladby	klavír, zvonkohra, varhany Farfisa, basová kytara, elektrická kytara, speed kytara, páskový motorový zesilovač varhanní akord, kytara podobná mandolíně, fuzz kytary, různé perkuse, akustická kytara, flažolet, honkytonk, varhany Lowrey, tubulární zvony, flétny, smyčcové basy, nosní sbor, dívčí sbor
Obsazení 2. skladby	elektrické kytary, varhany Farfisa, baskytara, akustické kytary, klavír, Speed elektrické kytary, varhany Lowrey, koncertní tympány, Hammond varhany, španělská kytara, dívčí sbor, bicí ⁵⁹

2.2.1 Hudební analýza alba *Tubular Bells*

Analýza první instrumentální skladby⁶⁰

Úvod skladby je zahájen krátkým riffem, který se opakuje 3 takty v atypickém 7/8 taktu, aby byl zakončen 4. taktem v 9/8 taktu. Celá tato figura se opakuje prakticky v průběhu celé skladby a vytváří tak známé úvodní téma z filmu *The Exorcist*, viz obr. 1:⁶¹

Obr. 1

⁵⁹Tubular.Net: Mike Oldfield. *Tubular Bells*. [cit.11.4.2024] <https://tubular.net/discography/TubularBells>

⁶⁰Pro hudební analýzu této části byla zvolena živá nahrávka TubularBells pro BBC z roku 1973 ve vysoké kvalitě. Zveřejněná 29. 9. 2018 na YouTube uživatelem Hendra Sumetra, dostupná z internetové adresy: <https://www.youtube.com/watch?v=nbYQYOM66MA>

⁶¹Musescore. *Pages from Tubular Bells*. [cit.20.3.2024].

<https://musescore.org/sites/musescore.org/files/Pages%20from%20Tubular%20Bells%20%28piano%29.pdf>

S tímto prvkem v průběhu skladby nadále pracuje a různým způsobem jej modifikuje. Objevuje se zde pro Oldfielda typický pozvolný začátek skladby, který je postupně rozehráván a v polovině skladby vygradován dynamicky i s nasazením většího množství hudebních nástrojů, které přebírají v různých částech skladby svou úlohu, viz obr. 2:⁶²

The image displays a musical score for 'Tubular Bells Part 1'. It features a multi-instrumental arrangement. The top two staves are for piano, with the right hand playing a melodic line and the left hand playing a complex, rhythmic accompaniment. The piano part is marked 'honky-tonk piano' and 'mf'. The bottom staff is for electric bass, marked 'f'. The middle staff shows 'several male voices' with the lyrics 'hm - hm hm - hm'. The score includes various musical notations such as 'fade out', 'cresc.', and '3x' (triple repeat). The overall structure shows a gradual build-up of instruments and dynamics.

Obr. 2

Poznávacím znamením Oldfieldova hudebního projevu jsou především krátké riffy, které se i zde neustále opakují. Neopomenutelné je také vibrato na elektrickou kytaru. Závěr přichází s ohlašованиеm nástupu jednotlivých hudebních nástrojů a opět krátkým, melodicko-rytmickým riffem, zakončeným pozvolna kytarovým sólem a podpořené vokálním zpěvem.

⁶²Musescore. *Tubular Bells Part 1*. [cit.20.3.2024].
<https://musescore.com/user/19027351/scores/6750406>

Analýza druhé instrumentální skladby⁶³

I tento úsek alba je reprezentován typicky stále se opakujícím několikataktovým riffem, který protínají sólové výstupy hudebních nástrojů. Dlouhotrvající stejně znějící pasáže působí až hypnotizujícím dojmem. Pomalý a pozvolný monotónní úvod je vystřídán v polovině skladby rychlejším tempem, dynamičtější polohou a doplněn pěveckým sborem za doprovodu vibrujícího riffu hraného v různých transpozicích. Celkově působí druhá část alba uceleněji než předchozí a lze vidět lepší spolupráci jednotlivých nástrojů i působivější progres prostřednictvím křiku a mluveného projevu.

Za zmínku stojí opět pro Oldfielda typický projev kytarového riffu s vibrátem, stejně jako stupňování skladby do určitého vrcholu, který je skokově přerušen a končí klidnou, tichou a pomalou melodií do ztracena. Dochází k rozvolňování skladby rytmicky i melodicky pomocí dlouhých tónů a setrvání na jednom tónu.

Sailor's Hornpipe⁶⁴: tato veselá píseň ve 4/4 taktu uvedena sekundovými postupy cimbálu, působí zcela jinak než dvě předchozí dlouhé instrumentální skladby, a to především díky svému folklórnímu charakteru, viz obr.2:⁶⁵

Obr. 2

Stejně jak v předešlých skladbách můžeme i zde vidět postupnou rytmickou gradaci směrem ke středu písně. Jednoduchý riff je opakován v různém rytmu prakticky celou skladbu, viz obr. 3:⁶⁶

Obr. 3

⁶³Tato část alba byla analyzována prostřednictvím zvukového záznamu zveřejněného dne 29.8.2021 na stránkách YouTube ze živého koncertu dne 25. 6. 1973 v Live Queen Elizabeth Hall dostupné z internetové adresy: https://www.youtube.com/watch?v=Jq1Nq_8U_ZQ
Součástí druhé části je také píseň Sailor's Hornpipe v délce trvání 1:35. K analýze byla použita originální skladba z roku 1973 uveřejněná na kanále YouTube v roce 2021. Dostupná z adresy: https://www.youtube.com/watch?v=l_BDGIYaT_c

⁶⁴Hornpipe je irský, skotský nebo anglický sólový tanec v 4/4 taktu, který často napodobuje námořnický tanec.

⁶⁵Muscore. *Sailor's Hornpipe*. [cit.20.3.2024]. <https://muscore.com/user/36517934/scores/9592417>

⁶⁶Muscore. *Sailor's Hornpipe*. [cit.20.3.2024]. <https://muscore.com/user/36517934/scores/9592417>

2.3 Ommadawn

Třetí studiové album *Ommadawn* vydané v roce 1975 tvoří opět dvě dlouhé instrumentální skladby. Součástí závěru druhé skladby je singl *On Horseback*. V některých případech na LP i CD nosičích bývá oddělena od samostatné stopy. Hudební styl je odlišný od předchozích alb. Oldfield použil na albu různé hudební nástroje z celého světa, čímž dal vzniknout prvnímu komerčně úspěšnému albu ve stylu world music. Najdeme zde hudbu ovlivněnou keltskou historií nebo africkými hudebníky. Album bylo v Británii úspěšné a dosáhlo v roce 1975 čtvrtého místa v prodejnosti hudebních alb.⁶⁷

Ideu rozjímání o krajině snad nejlépe Oldfield demonstroval instrumentálními alby z poloviny 70. let 20. Století *Hergest Ridge* (1974) a *Ommadawn* (1975), které představují pozoruhodné příklady přetrvávání pastorálního stylu v progresivním rocku. Na obou albech se Oldfield věnoval zkoumání skutečné i mýtické topografii Offa's Dyke na pomezí severní a jižní Evropy. Keltské melodie pro něj představovaly místo pastorece a duchovní obnovy před nároky hudebního průmyslu. Inspirací pro něj byl okamžik ve škole, kdy poprvé uslyšel Pátou symfonii Jeana Sibelia a otevřel se před ním hudební výhled na „borové lesy a lesní porosty“, které v něm vyvolaly pocit obrovského prostoru a pohybu. To vše později zakomponoval do svého druhého alba *Hergest Ridge*, které je klidnější a meditativnější než jeho předchůdce *Tubular Bells*. Uchvacující transcendentní pasáže přecházejí do klidnějších fází s použitím zvonkohry a hoboje. Druhá polovina alba je otrásána disonantními sekvencemi kláves a kytary. Tím chtěl posluchačům naznačit, že ani v tomto světě není vše v pořádku. Ženský vokální zpěv zpěvaček Clodagh Simonds (z Mellow Candle) a Sally Oldfield vložil mezi množství nástrojů do obou alb jako součást vrstevnatosti a textur. Závěrečný segment *Ommadawn* nabízí přímočařejší a domácký pohled na přírodu. Na tomto albu se odklání od parametrů rozlehlosti a šíře, album uzavřel krátkou vokálně-akustickou skladbou *On Horseback*. Tato skladba pojímá o životě na bezpečné zemi, kde se jízda na koni stane symbolem nejen úniku od urbanismu, ale také psychické svobody.⁶⁸

⁶⁷Vltava.cz. Hudební nosiče. *Mike Oldfield – Ommadawn (Remastered)* [cit.2.4.2024]

<https://vltava.cz/eshop/mike-oldfield-ommadawn-remastered.html>

⁶⁸Hegarty, P., Halliwell, M. 2011. *Beyond and before. Progressive rock since the 1960s*. The Continuum International Publishing Group New York.

Úvodní část *Ommadawn* nadchne rozmanitými akustickými hudebními nástroji, např. bouzouki, marimbu, keltskou harfu, akustická basa, zobcová flétna aj. Předností alba je bezesporu síla melodických linek, které mistrovsky vetkal do větší kompozice, stejně jako výběr instrumentace v každém segmentu. Kombinace zobcové flétny, klavíru, mandolíny a baskytary vytváří výborný efekt. Hostující hudebník na albu Simon Draper, který působil ve Virgin Records a který představil Oldfielda mnoha umělcům, zajistil v závěru první části alba výstup afrických hudebníků hrajících na bubny. Tento hypnotický úsek, vyvolaný opakujícími se rytmy hrané několika bubeníky, je v závěru umocněn ženským chorálem. Slova k chorálu byla záměrně napsána v gaelštině, protože Oldfield nechtěl, aby to byly běžné srozumitelné texty, ale jen zvuky. Stejně tak vznikl i název alba, kdy Clodagh zavolala své matce, aby přeložila slova do gaelštiny. *Ommadawn* znamená „idiot“, ale ve skutečnosti se to píše „amadán“.⁶⁹

Pokud se zaměříme na inspiraci, která ho vedla ke tvorbě tohoto alba, lze ji nalézt, jak uvedl v podcastu pro *Echoes*, v těžké životní situaci, kdy byl silně ovlivněn úmrtím své matky, která zemřela během nahrávání. *Ommadawn* se stalo jakousi její poctou⁷⁰, proto Oldfield na její počest zařadil do alba i keltské a irské prvky.⁷¹ Sám cítil určitě napojení díky svému polovičnímu Irskému původu.⁷²

Podobně vypovídá i ve své autobiografii *Challenging* „Bylo mi přece jen pouhých dvacet jedna let, zemřela mi matka a s otcem jsem sotva mluvil, pro mě to bylo, jako bych ztratil celé své dětství.“⁷³ V té době transformoval své emoce do alba *Ommadawn*, které se pro něj stalo určitou formou katarze.⁷⁴ Pocit frustrace z jeho osobního a hudebního života se promítl při tvorbě tohoto alba. Odrazem těžkého dětství se stal výstup sólové kytary na konci první strany. Oldfield již v té době hledal způsoby, jak se vypořádat s traumaty ze svého dětství.⁷⁵ Jak sám vypovídá o nahrání této části: „It

⁶⁹The Music Aficionado. 27.10.2020. *Ommadawn*, by Mike Oldfield.

[cit.14.4.2024] <https://musicaficionado.blog/2020/10/27/ommadawn-by-mike-oldfield/>

⁷⁰ Poznámka: Jeho matka byla Irka.

⁷¹ *Echoes*. 24.9.2020. *Echoes Podcast – Andreas Vollenweider and Mike Oldfield*.

[cit.2.4.2024] <https://echoes.org/2020/09/24/echoes-podcast-andreas-vollenweider-mike-oldfield/>

⁷² *Echoes*. 24.9.2020. *Echoes Podcast – Andreas Vollenweider and Mike Oldfield*.

[cit.2.4.2024] <https://echoes.org/2020/09/24/echoes-podcast-andreas-vollenweider-mike-oldfield/>

⁷³ Oldfield, Mike. 2008. *Changeling: The Autobiography of Mike Oldfield*. Str. 108. Virgin.

⁷⁴ Oldfield, Mike. 2008. *Changeling: The Autobiography of Mike Oldfield*. Virgin.

⁷⁵ Tubular. Net: Mike Oldfield. *Towards Ommadawn: A Critical Study of Mike Oldfield's Third Studio Album*. [cit.2.4.2024] <https://tubular.net/analysis/ommadawn/>

scared me to death when I did it. When I did that electric guitar, I found it really frightening. I couldn't sleep."⁷⁶

O průběhu nahrávání vypráví, že se rozhodl pro úplnou improvizaci. Každé ráno se v nahrávacím studiu setkal spolu s producentem Tomem Newmanem a nahrál první věc, která ho napadla. Nejprve začal rytmem bodhranu⁷⁷, poté se věnoval skládání melodie a během této etapy nechal zpívat Clodagh.⁷⁸ Měl spoustu zvláštních nápadů, které do skladby zakomponoval, např. sadu nástrojů pro letecké modeláře, které vydávají zvuky nebo elektrický zubní kartáček. Přidal i původní bubeníky z Jižní Afriky.⁷⁹ Pro závěrečnou píseň s názvem *On Horseback* byl inspirován zážitkem z jízdy na koni, když žil⁸⁰ v Hergest Ridge.⁸¹

V interview pro magazín Music Without Borders popisuje svůj počáteční zájem o míchání světových kultur, jak se tomu stalo v albu *Ommadawn*. S africkou hudbou se seznámil v jednom obchodě s hudebninami Tower Records v Los Angeles, kde nějakou dobu žil. Zaujaly ho LP nahrávky afrických hudebních alb. Miloval také zvuk kmenového bubnování.⁸² První část alba *Ommadawn* začíná éterickým vokálem a krásnou melodií, protože toužil vytvořit jednoduchou lidovou melodii s malou čtyřtónovou frází, která mu utkvěla v paměti. Album *Ommadawn* odráží cosi zvláštního, možná terapeutické zkušenosti, které v té době Oldfield absolvoval: „Po tvořivé stránce to pro mě bylo velmi dobré období. Žil jsem v krásné části světa a byl velmi spokojený se svou prací. V osobním životě jsem ale tak šťastný nebyl. Měl jsem strach z úspěchu a pozornosti, které se mi dostávalo. Byl jsem smutný člověk, kromě skládání hudby mě život moc nebavil.“⁸³

⁷⁶Moraghan, Sean. 2006. *A Man and his Music (Biography)*. Str. 64. BookSurge Publishing.

⁷⁷Bodhran je hudební nástroj - irský buben.

⁷⁸Irská hudebnice, která zpívala na albu *Ommadawn*.

⁷⁹Prasad, Anil. 2013. Innerviews: Music Without Borders. *Mike Oldfield. The Messenger by Anil Prasad*. [cit. 14.4.2024] <https://www.innerviews.org/inner/oldfield-1>

⁸⁰Hergest Ridge je název kopce v oblasti, kde určitý čas pobýval Mike Oldfield a věnoval se zde skládání alb s názvem *Hergest Ridge a Ommadawn*.

⁸¹Tubular.Net: Mike Oldfield. *Ommadawn*. [cit. 2.4.2024] <https://tubular.net/discography/Ommadawn>

⁸²Prasad, Anil. 2013. Innerviews: Music Without Borders. *Mike Oldfield. The Messenger by Anil Prasad*. [cit. 14.4.2024] <https://www.innerviews.org/inner/oldfield-1>

⁸³The Music Aficionado. 27.10.2020. *Ommadawn, by Mike Oldfield*.

[cit. 14.4.2024] <https://musicaficionado.blog/2020/10/27/ommadawn-by-mike-oldfield/>

Název alba	Ommadawn
Hudební styl	folk rock, progresivní rock, keltská a africká hudba ⁸⁴
Datum vydání	21. 10. 1975
Místo vydání	The Beacon, Manor
Vydavatelství	Virgin Records
Produkce	Mike Oldfield a Phil Newell
Autor přebalu alba	David Bailey
Délka přehrávání	36:31
Seznam skladeb	Ommadawn 1 Ommadawn 2 (obsahuje singl On Horseback)
Obsazení	harfa, elektrické, akustické, klasické a dvanáctistrunné kytary, akustické a elektrické basy, mandolína, bodhran, bazouki, banjo, spinet, klavír, elektrické varhany, syntezátory, zvonkohra, různé perkuse, uilleovské dýmky, northumbrijské dudy (připsáno, ale odstraněno z finálního alba), zobcové flétny, panovy flétny, tympány, violoncello, africké bubny, zpěv ⁸⁵

2.3.1 Hudební analýza alba *Ommadawn*⁸⁶

Ihned v úvodu první části alba *Ommadawn* se setkáváme s typickou Oldfieldovou formou, kterou představuje pomalá introdukce. Oproti *Tubular Bells* působí ale jemněji, nostalgicky a harmoničtěji. Hudební nástroje harmonicky spolupracují a hrají si s jednoduchým riffem, který se stále opakuje v různém dynamickém napětí za současného přidávání ostatních nástrojů, jenž v určité chvíli přebírají hlavní slovo.

⁸⁴Discogs. 2024. *Mike Oldfield – Ommadawn*. [cit.2.4.2024] <https://www.discogs.com/master/16108-Mike-Oldfield-Ommadawn>

⁸⁵All Music. 2024. *Ommadawn*. [cit.3.4.2024] <https://www.allmusic.com/album/ommadawn-mw0000191173#similarAlbums>

⁸⁶ Pro hudební analýzu alba *Ommadawn* byla zvolena nahrávka na kanále YouTube vložena 18. 3. 2020, dostupná z adresy: <https://www.youtube.com/watch?v=HINi-zZF6wI>

S riffem nadále pracuje, například jej posunuje o oktávu výše, viz obr. 1:⁸⁷

The image shows three systems of musical notation for guitar. Each system consists of a treble clef staff with a key signature of one sharp (F#) and a guitar tablature staff below it. The tablature staff is divided into two parts, labeled 'T' and 'B'. The first system shows a riff starting on the 11th fret. The second system shows the riff transposed up to the 12th fret. The third system shows the riff transposed up to the 14th fret. Red boxes highlight the riff in each system to show the transposition.

Obr. 1

Typický Oldfieldův rukopis můžeme vidět v intru, které začíná notami bez velkých intervalových skoků, viz obr. 2:⁸⁸

The image shows a single system of musical notation for guitar. It consists of a treble clef staff with a key signature of one sharp (F#) and a guitar tablature staff below it. The tablature staff is divided into two parts, labeled 'T' and 'B'. The notation shows a melodic line with small intervals between notes, characteristic of Oldfield's style.

Obr. 2

Oldfield je i zde nechává promlouvát k posluchači a odkrývat tak veselou keltskou hudbu, která je navozena zvukem panové flétny, bodhranu nebo prostřednictvím keltské harfy. Výběr a množství hudebních nástrojů, které zde byly zvoleny (např. africké bubny, marimba aj.), právem vyvolávají dojem poslechu etno hudby.

⁸⁷Muscore. *Ommadawn – Mike Oldfield*. [cit.20.3.2024]. <https://muscore.com/user/7619616/scores/5401046>

⁸⁸Muscore. *Ommadawn – Mike Oldfield*. [cit.20.3.2024]. <https://muscore.com/user/7619616/scores/5401046>

Rozmanitost hudebních nástrojů dokládá partitura, viz obr. 3:⁸⁹

The image shows a musical score for four instruments: Glockenspiel, Vibraphone, Marimba, and Xylophone. The score is in 4/4 time with a key signature of one flat (B-flat). The Glockenspiel part features a melodic line with eighth and sixteenth notes. The Vibraphone part consists of chords. The Marimba part has a rhythmic pattern of eighth notes. The Xylophone part has a simple melodic line with a 'Plays second time only' annotation.

Obr. 3

Ve srovnání s *Tubular Bells* je *Ommadawn* jemnější, sofistikovanější a jednotlivé hudební vrstvy více synchronizují. Nelze opomenout, že *Ommadawn* bývá považováno za průkopnické album nového hudebního žánru new age nebo world music. Skladatelova emoční řeč je tu přítomna díky hlubinnému odrazu vyjádření nejnaternějších pocitů reflektující jeho životní traumata a snahy se od nich očistit. Tento duchovní aspekt podtrhuje elektrická kytara se svými opakujícími se riffy. Formově nepřekvapí gradace uprostřed skladby, vysoké tóny, časté disonance a stále rychlejší a naléhavější tempo, ve kterém dominuje elektrická kytara. Ta je náhle přerušena, aby hluboké tóny navodily pocit propadu až na dno a vytvoření jedné velké vlny všemi nástroji, které nelze jednotlivě rozeznat. Po určité chvíli dosáhnou vrcholu, na kterém setrvají několik minut při stále se opakujícím riffu. Od 26. minuty dochází k obratu, kdy tóny ztrácí na síle, aby postupně přešly do ztracena a zcela vymizely. Nahrazeny jsou rytmicky pomalejší a jednoduchou melodií, souznějící, veselou a klidnou, vyjadřující Oldfieldovo znovuzrození, v tuhle chvíli již zbavené svých těžkostí. V závěru lze rozeznat prvky keltské hudby⁹⁰ doprovázené houpavou melodií a jemně harmonickým doprovodem ostatních nástrojů. V melodii přebírají hlavní slovo flétny.

Podobnost s *Tubular Bells* lze vidět ve struktuře alba, kdy je závěrečná část druhé strany alba tvořena písní, v tomhle případě *On Horsback*. Ta uzavírá Oldfieldovu osobní zpověď cyklickým veselým, zasněným a bezstarostným motivem s irskými

⁸⁹ Muscorescore. *Ommadawn* – Mike Oldfield. [cit.20.3.2024].

<https://muscorescore.com/user/7619616/scores/5401046>

⁹⁰ Keltskou hudbu navozuje např. keltská harfa.

prvky⁹¹, doplněným textem a proslovem. Oldfieldův kladný vztah k přírodě je vyjádřen v textu písni⁹²

Původní jazyk	Překlad
„I like beer, and I like cheese I like the smell of a westerly breeze But what I like more than al lof these Is to be on horseback.“	„Mám rád pivo a mám rád sýr, mám rád vůni západního vánku. Ale to, co mám ze všeho nejradši, je být na hřbetu koně.“

Hudební ztvárnění cválání koně je možné spatřit v melodické lince kompozicí dvou not na jedné době, viz obr. 4:⁹³

Obr. 4

3. 80. léta

3.1 Historické pozadí doby

Tomáš Kuhn ve své publikaci *Stručné dějiny populární hudby a jazzu* uvádí, že v 80. letech došlo k vzájemnému překrytí rocku a popu a objevily se nové styly, které nelze zařadit ani do jedné z těchto kategorií, jako např. rap, house, techno. V 80. letech dominoval heavy metal, který následoval předchozí hard rock. Z výrazných představitelů této nové vlny lze zmínit hudební skupinu U2, Depeche Mode, Visage nebo Duran Duran prezentující new romance styl. Své uplatnění našel i gotický rock v čele s Nickem Cavem nebo hip hop a zástupci elementárního rapu Beastie Boys.

⁹¹Irskou hudbu popisuje ve své bakalářské práci s názvem *Keltský fenomén v české a zahraniční hudbě* Marta Kotalová: „V současné době je to široce používaný termín pro tzv. nenáročnou hudbu, evokující zasněné pocity s irským nádechem. Pro některé muzikanty je charakter keltské hudby vytvářen rytmem a nástroji, které jsou používány.“ (Kotalová, 2008).

⁹²KaraokeTexty.cz. *On Horseback*. [cit.3.4.2024] <https://www.karaoketexty.cz/texty-pisni/oldfield-mike/on-horseback-193064>

⁹³Muscores. *On Horseback*. [cit.20.3.2024]. <https://muscores.com/user/21139356/scores/4078216>

Popová hudba byla zastoupena především tanečním popem a taneční elektronickou hudbou (house a techno). Setkáváme se i s novým pojmem „stadionový rock“.⁹⁴ Přelomovou událostí v hudební branži bylo zavedení hudebního videoklipu, který pozměnil předchozí vnímání hudebních interpretů. V tomto směru měla zásadní význam hudební stanice MTV.⁹⁵

Celkově byla 80. léta obdobím rozmanitých hudebních stylů. Své místo si našly oblíbené popové melodie Michaela Jacksona nebo rockové skladby U2 či Guns and Roses. V této době se prosadilo používání syntezátoru a elektronických hudebních nástrojů. Představiteli této hudby se stali Depeche Mode nebo Duran Duran. Umělci experimentovali s různými texturami a zvuky a vytvářely tak zajímavé, futuristické beaty⁹⁶ charakteristické pro toto desetiletí. Vznik MTV měl podíl na revoluci v konzumaci hudby a umělci se rychle chopili trendu vizuálně působivých videoklipů, vystupování na pódiu nebo chytlavých choreografií. Tímto vznikl větší důraz na vztah mezi hudbou a image při budování značky umělce.⁹⁷

Osmdesátá léta prezentovala dekádu jednoho hitu, kdy byl schopen umělec dosáhnout obrovského úspěchu s jednou nebo dvěma vysoce populárními písněmi, poté se odmlčet a svůj úspěch už nikdy nezopakovat. Umělci se nebyli schopni adaptovat na rychlou změnu trendů. Globalizováním společnosti se zvětšila zásoba talentů a tím se také ulehčilo prosazení nových umělců. Památnými hity éry 80. let jsou např. od skupiny A-ha *Take On Me*, *Tainted Love* od Soft Cell, *Mickey Toni Basil*, *99 Luftballons* Neny a *Come On Eileen* od Dexyho *Midnight Runners*.⁹⁸

3.2 Crises

Osmé studiové album Mika Oldfielda *Crises* bylo vydané v Denhamu ve Spojeném Království dne 27. května 1983. Album má podobné schéma, jako ostatní

⁹⁴Skupiny a hudebníci, kteří jsou schopni vyprodat stadiony – Queen, Sting, Madonna, Elton John, aj.

⁹⁵Kuhn, Tomáš. 2019. *Stručné dějiny populární hudby a jazzu pro studenty a učitele hudební výchovy*. Druhé, přepracované vydání. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni.

⁹⁶„Futuristický rock představovaly kapely, které téměř nepoužívaly ve své hudbě kytary, vycházely z bitter rocku a intelektuálním inspiracemi byly sci-fi romány. Primitivněji zacházely se syntetizátory, rytmický základ stavěly na opakování dvou tří fází. Bici hrály disco rytmus.“ (Petr Hrabalík. Bigbit. Internetová encyklopedie rocku. *Futuristický rock přelomu 70.-80. let* [cit.14.4.2024] <https://www.ceskatelevize.cz/specialy/bigbit/clanky/9-strucne-dejiny-svetoveho-rocku/>)

⁹⁷MDLBEAST.2024. *How Did 80s Music Change the World?* [cit.3.4.2024] <https://mdlbeast.com/xp-feed/music-industry/how-did-80s-music-change-the-world>

⁹⁸The People History. 2024. *Music Played in the 1980's Popular Music From the 80s*. [cit.3.4.2024] <https://www.thepeoplehistory.com/80smusic.html>

Oldfieldova alba z 80. let, kdy jednu stranu tvoří dlouhá instrumentální skladba a druhá obsahuje pop rockové písně.⁹⁹ Album se umístilo na 6. místě v britském žebříčku prodeje alb a přineslo mezinárodní hit *Moonlight Shadow*, který se umístil na 4. místě v britské hudební hitparádě. I přesto, že se většinou Oldfield neangažuje pěvecky na svých písních, ve skladbě *Crises* zazní jeho vokály.¹⁰⁰

Mike Barnes pro britský hudební magazín *Louder Sound* věnující se progresivní rockové hudbě uvádí, že album *Crises* bylo jeho umělecky nejlepší album od dob *Ommadawn*. Před jeho tvorbou se Mike Oldfield účastnil semináře zaměřeného na osobnostní rozvoj *Exegesis*. V té době čelil kreativní frustraci a pocítil změny v hudebním průmyslu. Na otázku, zdali měl představu o celkové struktuře alba, když ho skládal, nebo dával postupně dohromady, odpověděl: „Obvykle následuje dlouhé období vymýšlení malých kousků a poté zjišťování, jak bych je mohl spojit dohromady s hudebními motivy, které se objevují v celém díle nebo s tématem, které to všechno spojuje.“ Inspiraci přirovnává Oldfield ke kosmickému e-mailu od nějaké síly. Většinou se mu nedaří skládat, když si sedne a zkusí něco napsat, ale využívá chvíle, kdy se mu v mozku zničehonic objeví melodie, motiv nebo harmonický postup. Vzpomíná na způsob, jakým skládal píseň *Moonlight Shadow*: „Celou noc jsem seděl s krásnou lahví Chateau Latour, rýmovaným slovníkem, tezaurem, perem a blokem,“ vzpomíná. „První věc, která mě napadla, bylo, že je noc, že v ní musí být ‚měsíc‘. Měsíc tvořil stíny stromů a já si pomyslel: ‚Dobře, něco z toho si dám‘. Nápady, fráze a slova se na podložku sypaly ve velké směsi a já je začal spojovat. Asi v pět hodin ráno jsem měl něco, co vypadalo jako rozumná písnička.“¹⁰¹ Dalším vlivem působícím při kompozici tohoto alba bylo bezesporu cestování po Německu a zbytku Evropy, což se stalo inspirací při skládání písně *Shadow on the Wall*.¹⁰²

⁹⁹Tubular Net: Mike Oldfield.*Crises*. [cit.3.4.2024] <https://tubular.net/discography/Crises>

¹⁰⁰ Mike Barnes. *Louder*. 26.1.2021. *How Mike Oldfield made Crises and ended up with a Top Five hit single!* [cit.1.4.2024] <https://www.loudersound.com/features/how-mike-oldfield-made-crises-and-ended-up-with-a-top-five-hit-single>

¹⁰¹ Mike Barnes. *Louder*. 26.1.2021. *How Mike Oldfield made Crises and ended up with a Top Five hit single!* [cit.1.4.2024] <https://www.loudersound.com/features/how-mike-oldfield-made-crises-and-ended-up-with-a-top-five-hit-single>

¹⁰² Mike Barnes. *Louder*. 26.1.2021. *How Mike Oldfield made Crises and ended up with a Top Five hit single!* [cit.1.4.2024] <https://www.loudersound.com/features/how-mike-oldfield-made-crises-and-ended-up-with-a-top-five-hit-single>

Název alba	Crises
Hudební styl	pop rock, progresivní rock
Datum vydání	27. 5. 1983
Místo vydání	Denham – Spojené Království
Vydavatelství	Virgin Records
Produkce	Mike Oldfield a Simon Phillips
Autor přebalu alba	Nigel Luby
Délka přehrávání	39:24
Seznam skladeb	1. Crises 20:53 2. Moonlight Shadow 3:38 3. In High Places 3:34 4. Foreign Affair 3:52 5. Taurus 3 2:26 6. Shadow on the Wall 3:10
Obsazení	kytary (akustické, elektroakustické, elektrické a Roland synth), mandolína, banjo, harfa, piano, varhany Farfisa Pro, syntezátory (Fairlight CMI, Oberheim OBXa& DSX sekvencer, Roland Strings, Prophet V), bicí automaty Simmons&Oberheim, reverb Quantec Room Simulator, zvonky, shaker, tamburína
Zpěv	Maggie Reilly Jon Anderson Roger Chapman ¹⁰³

3.2.1 Hudební analýza alba *Crises*¹⁰⁴

Oldfieldovo album *Crises* je koncipováno zcela jiným způsobem, než předchozí alba ze 70. let. První část alba zahrnuje jednu delší instrumentální skladbu (*Crises*), druhou stranu tvoří krátké singly. V melodické části skladby *Moonlight Shadow* se nachází typické sekundové intervalové postupy, které Oldfield ve svých skladbách často používá, zvláště v introdukci, viz obr.1:¹⁰⁵

Obr.1

¹⁰³Prog Archives. *Crises*. Mike Oldfield. [cit.2.4.2024]

<https://www.progarchives.com/album.asp?id=4900>

¹⁰⁴ Pro analýzu byla zvolena nahrávka alba *Crises* na YouTube nahraná 26. 6. 2018, dostupná na adrese:

<https://www.youtube.com/watch?v=6fWrF9lvjXU&t=73s>

¹⁰⁵ Musescore. *Moonlight Shadow*. [cit.2.3.2024]. <https://musescore.com/user/38235231/scores/6083460>

Album nedisponuje příliš výraznou instrumentací, kromě sólových partů elektrické kytary, které se objevují téměř v každé skladbě. Převažují spíše syntetizátory, které udávají skladbám celkový charakter. Na tomto přelomovém albu lze spatřit tendence 80. let (krátké singly, syntetizátory, popová stylizace) i snahu zavděčit se tehdejšímu posluchačům a vytvořit líbivou píseň s lehce zapamatovatelnou chytlavou melodií, která je umocněna čistým vokálním zpěvem Maggie Reilly a romantickým textem skladby. Nechybí propracované sólové party elektrické kytary s typickým Oldfieldovým vibrátem. Zpěvnost písní lze spatřit i v ostatních singlech, na kterých se pěvecky podílí Maggie Reilly, Jon Anderson a Roger Chapman. Výjimku tvoří singl *Taurus 3*, který se liší od ostatních v instrumentaci, která je bohatší (mandolína, tamburína, shaker aj.), ale harmonie není výrazná. Dominující je melodie, viz obr. 2:¹⁰⁶

Obr. 2

Oproti tomu *Foreign Affair* je zcela prostá sólových kytarových partů a syntetizátory přebírají hlavní úlohu. Nevýrazná je píseň i v oblasti rytmiky, viz obr. 3.¹⁰⁷

Obr. 3

Proměnu hudebního stylu je možné kromě celkového konceptu zahrnující krátké popově laděné singly pozorovat i v menším množství disonantních pasáží a netradiční práci se zvuky prostřednictvím syntetizátorů, které dávají skladbám leckdy umělý charakter. Zůstává pouze typické vibrato na elektrickou kytaru a opakující se riffy. Pro

¹⁰⁶Muscorescore. *Taurus 3*. [cit.2.3.2024]. <https://muscorescore.com/user/48641094/scores/14197264>

¹⁰⁷Notestore. *Sheet music Mike Oldfield, Maggie Reilly - Foreign Affair for piano - Piano.Solo*. [cit.2.3.2024] <https://note-store.com/notes/maggie-reilly/foreign-affair/piano-solo/>

singl *Shadow of the Wall* je typický výrazný kytarový riff, který se opakuje v průběhu celé skladby, viz obr. 4:¹⁰⁸

The image shows a musical score for the song 'Shadow of the Wall'. It consists of four staves: Elektrische Gitarre (Electric Guitar), Akustische Gitarre (Acoustic Guitar), Strings, and Schlagzeug (Drums). The music is in 4/4 time. The electric guitar part features a prominent, repeating riff. The acoustic guitar provides a rhythmic accompaniment with chords. The strings play a simple harmonic accompaniment. The drums provide a steady beat with occasional accents.

Obr. 4

V instrumentální skladbě *Crises* lze spatřit typickou Oldfieldovu práci s formou zahrnující pomalejší introdukci, gradaci skladby vyústějící do určitého vrcholu, po kterém následuje náhlá změna rytmu, dynamiky nebo melodie. Oldfieldovy vokální výkřiky ve skladbě *Crises* může být tak jakousi osobní zpovědí a uvolněním potlačených emocí. Nejvýraznější instrumentací v celé skladbě se stává pouze sólová část elektrické kytary. Ostatním hudebním nástrojům nedává moc prostoru a mnohdy harmonicky splnou nebo je mocně potlačí syntetizátory.

3.3 Discovery

Album *Discovery*, vydané 25. června 1984, natočil Mike Oldfield se Simonem Phillipse ve studiu, které měl postavené ve Švýcarských Alpách ve výšce 2000 metrů s výhledem na Ženevské jezero a stalo se tak prvním albem natočeným mimo Anglii. Švýcarsko se stalo pro Oldfielda útočištěm před vysokými daněmi ve Spojeném království. *Discovery* patří k albům s největším počtem songů, které zpívají Maggie Reilly a Barry Palmer. Nejvíce se prosadila píseň *To France*, vyprávějící o životě skotské královny Mary.¹⁰⁹

Album tvoří osm skladeb, přičemž poslední kompozice inspirovaná Ženevským jezerem s názvem *Lake* je instrumentální. Úvodní téma z písně *To France* je znovu uvedeno v písni *Talk About Your Life*. Malá část melodie písně *Tricks of the Light* zazní

¹⁰⁸ Muscores. *Shadow of The Wall*. [cit.20.3.2024] <https://muscores.com/user/11852121/scores/5210783>

¹⁰⁹Oldfield. Music Hall. *Discovery*. [cit.8.4.2024] <http://oldfield.musichall.cz/diskografie/discovery.html>

v singlu *Discovery*. Propojení jednotlivých skladeb v albu lze spatřit také v prolínání *To France* s písní *Poison Arrows*.¹¹⁰

Jak Oldfield přiznává ve své autobiografii, kreativitu na skládání písní pro další album *Discovery* vyčerpal s předchozím albem *Crises*. Paradoxně ale turné k tomuto albu patřilo mezi největší, které kdy odehrál.¹¹¹

Název alba	Discovery
Hudební styl	progresivní rock, art rock
Datum vydání	25. 6. 1984
Místo vydání	Švýcarské Alpy
Vydavatelství	Virgin Records
Produkce	Mike Oldfield a Simon Phillips
Autor přebalu alba	Dan Kramer
Délka přehrávání	41:09
Seznam skladeb	1. To France 4:50 2. Poison Arrows 3:45 3. Crystal Gazing 3:03 4. Tricks of the Light 3:52 5. Discovery 4:32 6. Talk About YourLife 4:24 7. Saved by a Bell 4:36 8. The Lake (instrumentální) 12:08
Obsazení	elektrické, syntezátorové, akustické a elektroakustické kytary, mandolína, Fender Rhodes, syntezátory, elektrické a syntezátorové basy, Oberheim bicí automat, perkuse
Zpěv	Maggie Reilly Barry Palmer ¹¹²

3.3.1 Hudební analýza alba *Discovery*¹¹³

Stejně jako předchozí album *Crises* se i tohle skládá ze dvou částí, přičemž první tvoří krátké singly a druhá je pouze instrumentální. První singl, který se stal i komerčně úspěšným, nese název *To France* a jeho téma se krátce znovuobjeví v písních *Poison Arrows* a *Talk About Your Life*, viz obr. 1:¹¹⁴

¹¹⁰Tubular Net: Mike Oldfield. *Discovery*. [cit.10.4.2024] <https://tubular.net/discography/Discovery>

¹¹¹Oldfield, Mike. 2008. *Changeling: The Autobiography of Mike Oldfield*. Virgin.

¹¹²Prog Archives. *Discovery. Mike Oldfield*. [cit.8.4.2024]

<https://www.progarchives.com/album.asp?id=4901>

¹¹³Pro hudební analýzu alba byla zvolena nahrávka na kanále YouTube, přidané 16.2. 2020 a dostupné na adrese: <https://www.youtube.com/watch?v=WOya1b0oVOQ>

¹¹⁴Musescore. *To France*. [cit.20.3.2024] https://musescore.com/over_driven/mike-oldfield-to-france

Obr. 1

Tyto tematické návraty úvodní melodie z *To France* ale nepůsobí soudržně, protože motiv je sám o sobě dost výrazný a do celkového konceptu písně nezapadá. Zpěvu se i tentokrát ujala Maggie Reilly, jež dává singlům jemnější, popovější nádech. Písně, ve kterých zpívá Barry Palmer, vykazují oproti tomu tvrdší, rockovější charakter. Ve srovnání s předchozím albem *Crises* i tady Oldfield omezil instrumentální stránku a zaměřil se ještě více na působení syntetizátorů. Věrný zůstal ale svým sólovým výstupům elektrické kytary, ve kterých dokazuje, že je opravdu kytarovým mágem a nezapomíná tak v každé skladbě zařadit opakující se riffy. V písni *Crystal Gazing* dává však elektrické kytáře až moc velký důraz a kompozice tak nepůsobí uceleně. Ztrátu inspirace, kterou Oldfield popisuje, lze shledat v bezbřehém využívání syntetizátorů, které v některých singlech působí rušivým dojmem a ztrácí se v nich i zpěv Maggie Reilly a Barry Palmera. Například v písni *Trick of Light*, která díky basové lince a rytmické stránce směřuje do hard rocku, jsou syntetizátory iritujícím elementem. Každý singl může nabídnout jinou stylizaci, a tak lze v albu *Discovery* nalézt prvky z řady jiných hudebních stylů od popu, hard rocku, progresivního rocku nebo new wave či ambient.

V instrumentální skladbě *Lake* se drží své typické formy – pomalejší introdukce, která navíc melodickým riffem napodobuje vlnění vodní hladiny. Stejně tak je přítomna gradace ke středu skladby i disharmonické pasáže, ve kterých se jednotlivé hudební nástroje ztrácí. Výjimku tvoří sólo elektrické kytary, na kterém si dal Oldfield velmi záležet. Syntetizátory nicméně tento instrumentální kus kazí svým nepřírodným umělým témbrem. Nechybí výrazný kytarový riff opakující se stále s větší tendencí a výraznou dynamikou. Irské prvky lze rozeznat v 7. minutě pasáže skladby.

4. 90. léta

4.1 Historické pozadí doby

V 90. letech dochází na hudební scéně k mísení komerční popkultury a tzv. nezávislé scény, projevující se vzrůstající oblibou popu na úkor rockové hudby. Postupná komercializace hudby a obrovské množství vznikající hudby díky počítačům vede k její inflaci až přesycenosti. Produkce hudby již není tak kvalitní a hudební scéna se stává hůře zapamatovatelnou. Tvůrčí práce s textem a melodií se jeví jako vyčerpaná, a proto lze originalitu nacházet spíše v osobitosti interpreta či zvuku skupiny. Vzniká množství revivalových skupin a uplatnění nachází populární hudba také ve tvorbě remixů. Hard rock, heavy metal nebo hard core dále pokračují ze 70. a 80. let a objevují se i nové směry. Elektronická taneční hudba a hiphopová kultura směřuje svou vlastní cestou v hudebním průmyslu. V tomto období se objevují i zcela nové styly, např. emo, britpop nebo „hudba na pomezí“. Mnoho hardrockových skupin dostalo modernější verzi nebo již nehrají v původních sestavách. Těmito legendami jsou například Black Sabbath, Uriah Heep, Nazareth, Deep Purple, ZZ Top, AC/DC nebo Kiss. Ze stylových obměn rocku lze spatřit glam rock, power trash metal, death metal, doom metal a mnoho dalších.¹¹⁵

Začátkem 90. let se stalo populární techno a hip hop. Na žebříčku Billboardu se vyšplhala skupina Technotronic s hity jako *Pump Up* a *Get Up* nebo hity skupiny C+C Music Factory *Gonna Make You Sweat*, která je oblíbenou taneční písní v mnoha tanečních klubech. Hip Hopovou scénu proslavil interpret MC Hammer, Tone Loc nebo Vanilla Ice. Výběr témat těchto umělců byl stejně rozmanitý, jako jejich publikum.¹¹⁶

V průběhu 90. let se Oldfield začal více zajímat o počítačovou grafiku. Jeho zájmem bylo zpracovávat hudbu prostřednictvím interaktivního programu.¹¹⁷ Velkého ohlasu se dočkalo v 90. letech Oldfieldovo výpravné dílo na motivy románu Arthura C. Clarka *The Songs of Distant Earth*. Na počátku 90. let se Oldfield vrátil ke svým kořenům, když se zaměřil více na hudební nástroje a znovuobjevil keltskou, irskou a skotskou hudbu. Všechny tyto aspekty se odrazily v albu *Voyager* a především

¹¹⁵Kuhn, Tomáš. 2019. *Stručné dějiny populární hudby a jazzu pro studenty a učitele hudební výchovy*. Druhé, přepracované vydání. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni.

¹¹⁶The People History. 2024. *Music Played in the 1980's Popular Music From the 80s*. [cit.3.4.2024] <https://www.thepeoplehistory.com/80smusic.html>

¹¹⁷Oldfield, Mike. 2008. *Changeling: The Autobiography of Mike Oldfield*. Virgin.

v následující albu *Guitars*, ve kterém dal vyniknout akustickému tónu kytar. Album *Tubular Bells III* s hitem *Man in the Rain* se dočkalo ohlasu, stejně jako album s názvem *The Millennium Bell* zaměřené na uplynulá dvě tisíciletí vývoje civilizace.¹¹⁸

4.2 The Songs of Distant Earth

Patnácté studiové album *The Songs of Distant Earth* bylo inspirováno sci-fi románem Arthura C. Clarka se stejnojmenným názvem z roku 1986. Sci-fi patří mezi velký Oldfieldův zájem, proto se rozhodl nahrát soundtrack ke knize.¹¹⁹ Instrumentální album bylo nahráno ve velké míře za pomoci syntetizátorů a počítačové techniky. Zajímavostí je použití zvukového záznamu z lodi Apollo 8 v úvodní skladbě *In the Beginning*, když astronaut William Anders předčítá při oběhu kolem Měsíce v roce 1968 1. knihu Mojžíšovu.¹²⁰

Paul White pro elektronický hudební magazín *Sound on Sound* vypráví, že inspiraci pro album *Songs of Distant Earth* hledal Oldfield u spisovatele a vizionáře Arthura C. Clarka. Tehdy Oldfield odcestoval na Srí Lanku, aby se s Clarkem setkal. K albu vytvořil také interaktivní videa umožňující prozkoumávání rozličných sfér prostřednictvím 3D počítačového software. Album nahrál Oldfield ve svém soukromém studiu založeném na digitálním mixážním pultu Neve Capricorn a 48 stopém digitálním přístroji Sony.¹²¹

V rozhovoru pro magazín *Sound on Sound* porovnává album se svou předchozí tvorbou: "It's actually turned out to be a very ambient album. I've tried listening to it loud through large monitors, but I don't really think it works like that. It's kind of made and mixed to be heard more in the background. The guitar sounds I've used aren't like performance guitar sounds, they're more like a force or a colour. They're not defined in space but spread out. Because I was trying to describe the indescribable, I had to do that

¹¹⁸Štefl, V. 9.6.2009. Časopis Muzikus. *Kytaroví velikáni - Mike Oldfield*. [cit.14.4.2024] <https://www.casopismuzikus.cz/workshopy/kytarovi-velikani-mike-oldfield>

¹¹⁹Pozn.: Děj na albu i v knize je shodný.

¹²⁰Vltava.cz. Hudební nosiče. *Mike Oldfield – Songs of Distant Earth*. [cit.5.4.2024] <https://vltava.cz/eshop/mike-oldfield-songs-of-distant-earth.html>

¹²¹Richard Buskin. 2013. *Sound on Sound*. *Classic Tracks: Mike Oldfield „Tubular Bells“*. [cit.10.4.2024] <https://www.soundonsound.com/techniques/classic-tracks-mike-oldfield-tubular-bells>

in a very atmospheric kind of way. It was difficult — it would have been much easier to make a rock album or a folk album. I get about 10 new grey hairs every album.“¹²²

Název alba	The Songs of Distant Earth
Žánr	elektronická hudba, ambient
Datum vydání	14. listopadu 1994
Místo vydání	Roughwood Croft
Vydavatelství	Warner Elektra Atlantic
Produkce	Mike Oldfield
Autor přebalu alba	Bill Smith Studio, Mark Neal
Seznam skladeb	1. In the Beginning 1:24 2. Let There Be Light 4:52 3. Supernova 3:29 4. Magellan 4:41 5. First Landing 1:16 6. Oceania 3:27 7. Only Time Will Tell 4:19 8. Prayer For The Earth 2:10 9. Lament For Atlantis 2:44 10. The Chamber 1:49 11. Hibernaculum 3:32 12. Tubular World 3:23 13. The Shining Ones 2:59 14. Crystal Clear 5:42 15. The Sunken Forest 2:39 16. Ascension 5:48 17. A New Beginning 1:33
Obsazení	Tabla, klávesy, elektrická a akustická kytara ¹²³

4.2.1 Hudební analýza alba *The Songs of Distant Earth*¹²⁴

Album *The Songs of Distant Earth* se liší oproti předchozí tvorbě z 80. let již ve struktuře alba, které je tvořeno velkým počtem krátkých singlů a chybí zde jedna dlouhá instrumentální skladba. Zpěv je zastoupen pouze formou různých výkřiků či promlouvání. Hlavní rozdíl však spočívá ve stylové proměně, kdy se nejedná o rockově

¹²²Richard Buskin. 2013. Sound on Sound. *Classic Tracks: Mike Oldfield „Tubular Bells“*.

[cit. 10.4.2024] <https://www.soundonsound.com/techniques/classic-tracks-mike-oldfield-tubular-bells>

¹²³Tubular Net: Mike Oldfield. *The Songs Of Distant Earth*

[cit. 12.4.2024] <https://tubular.net/discography/TheSongsOfDistantEarth>,

¹²⁴ Pro hudební analýzu byla zvolena nahrávka na kanále YouTube uploadovaná 6. března 2019, dostupná na adrese: <https://www.youtube.com/watch?v=gRivMEEZZE8>

nebo popově stylizované album, tak jak tomu bylo v 80. letech, ale nyní se Oldfield zaměřil na ambientní charakter hudby. Oproti albu *Discovery* tu chybí progresivně rockové či popové skladby. Instrumentální stránka se liší v množství zvuků, které jsou produkovány prostřednictvím syntetizátorů. Přece jen v 70. letech si dal Oldfield více záležet na výběru hudebních nástrojů a aranžmá skladeb. V 90. letech u něj dochází k přizpůsobení se trendovým tendencím¹²⁵, které jsou patrné i na tomto albu. Oldfieldův rukopis je možný hledat ve formální struktuře, kde nalezneme pomalejší tempo a dynamiku v introdukci, typickém vibratu na elektrickou kytaru i opakujícím se riffu.

Rytmus skladeb v albu *The Songs of Distant Earth* není ale výrazný. Celkový charakter alba je dán použitím syntetizátorů a výraznou harmonickou stránkou, která dodává skladbám prostorový efekt a které dohromady navozují celkový ambientní charakter alba. Jednotlivé skladby se od sebe stylově neliší, navazují na sebe a společně vytváří celek. Stylově neodbíhají, i když se v některých pasážích objevují prvky rocku a elektronické hudby. Proměna může souviset i s osobním životem Oldfielda, který v 90. letech vyřešil mnoho svých psychických potíží, a proto je jeho hudební tvorba nyní vyrovnanější a bez většího podílu disonantních úseků. Podíl na proměně bude mít také nová technologická dostupnost elektronických nahrávacích a rytmická stránka na albu není příliš výrazná. Motivicky se Oldfield neodkloňuje od ústředního motivu, se kterým instrumentálně pracuje v průběhu skladby.

V písni *Lament of Atlantis*¹²⁶ působí výrazně riff hraný na elektrickou kytaru, který se stává Oldfieldovým poznávacím znamením. Dominantním znakem v songu *Hibernaculum* je chorální zpěv, který odkazuje na období dávnověku. V singlu *Tubular World* zaní motiv ze skladby *Tubular Bells*, avšak motivicky pozměně. Singl *A New Begining* je zajímavý zpěvem domorodců.

4.3 Voyager

V Oldfieldových skladbách jsou často přítomné prvky irské, keltské a skotské hudby. Velký podíl na tom má bezesporu jeho původ, konkrétně ze strany matky, která byla Irka. Na svých předchozích albech použil hudební nástroje typické pro irskou nebo skotskou hudbu, jako jsou např. dudy, bodhran, různé druhy píšťal aj. První album

¹²⁵Vzestup elektronické hudby.

¹²⁶V pasáži 1:50.

inspirované těmito tématy bylo *Ommadawn* z roku 1975. V dalším hudebním období se k nim vracel, ale pouze v některých skladbách nebo jejich částech. *Voyager* je dalším albem, které se rozhodl koncipovat do keltské hudby. Disponuje typickou melodičností a snivostí, které ji dodává instrumentální stránka, na které je použita elektronika velmi sporadicky. Na autorství první skladby *The Song of the Sun* se podílel Bieito Romero, jehož španělská hudební skupina Luar na Lubre je založená na irském folku a stala se také „předskokanem“ na některých Oldfieldových koncertech. Další čtyři skladby napsal Mike Oldfield, jde o úpravu šesti lidových balad. Typickým irským hudebním nástrojem jsou dudy, tady zastoupené dudáckou kapelou Highland Pipers. Nechybí ani Londýnský symfonický orchestr. Album bylo vydané 26. června 1996 v době, kdy se Oldfield stěhoval na Ibizu.¹²⁷

V pozadí nahrávání alba *Voyager* stojí události, jako je smlouva na tři alba s vydavatelstvím Warner Records i návrh od nahravací společnosti, aby nahrál album s keltskou tematikou i Oldfieldovy objevy meditace a TaiChi. Ve skladbě *Women of Ireland* je zakomponována Handelova sarabanda ze *Suity č. 4 pro cembalo d moll.*¹²⁸ Píseň *Dark Island* měl původně v roce 1958 napsat Iain McLachlan pod názvem *Dr. Mackay's Farewell to Creagorry*, kde McLachlan žil. Text napsal David Silver pro melodi použitou k televiznímu thrilleru BBC *The Dark Island* z roku 1963. Song *Women of Ireland* byla poprvé uvedena na albu *Ceoltóirí Cualann* z roku 1964 Ó Riada SaGaiety, pod irským názvem *Mná na h Éireann.*¹²⁹

Uživatel „Russelka“ internetových stránek Progarchives zaměřených na progresivní hudbu hodnotí toto albu následovně: „I know variety is the spice of life and all that, and I was one of many who criticised Mike Oldfield for being predictable throughout the 1980s, but here he's chosen to follow up a space rock album with an album of Celtic tunes. Twenty seconds into the album you know you're listening to something different to *The Songs of Distant Earth.*“¹³⁰

Čestný uživatel a speciální pracovník zmíněných stránek „Gatota“ recenzuje album: „I don't say that this is a bad album. The reason is that this album is nothing so peculiar about the song, the arrangement or even the performance. Everything just flows like an easy listening song. It starts with *The Song of the Sun* which has rich

¹²⁷Oldfield. Music Hall. *Voyager*. [cit.9.4.2024] <http://oldfield.musicahall.cz/diskografie/voyager.html>

¹²⁸Melodie se hraje na kytarový syntezátor mezi 2:30 a 3:00 minutou.

¹²⁹Tubular Net: Mike Oldfield. *Voyager*. [cit.12.4.2024] <https://tubular.net/discography/Voyager>

¹³⁰Prog Archives. *Voyager.Mike Oldfield*. [cit.8.4.2024]

<https://www.progarchives.com/album.asp?id=4909>

arrangement as it combines traditional sounds with catchy melody and traditional instruments. There are influences from eastern music - a bit - that makes a good experience listening to the song/. The guitar work is nice. The other tracks - most of them - are flat song like the music while you waiting at lobby of a hotel. Nothing is special that leads to any proggy thing. Acoustic guitar is the main instrument used throughout different tracks. Rhythm section is mellow keyboard with stable beats - no tempo or style changes. So, where is the prog? It's probably Mike Oldfield composed this music merely for meditation purposes as all songs have relatively stable structure with little variations / improvisations.“¹³¹

Název alba	Voyager
Hudební styl	new age, ambient, folk rock ¹³²
Datum vydání	26.8. 1996
Místo vydání	Roughwood Studio
Vydavatelství	Warner Music UK Ltd.
Produkce	Mike Oldfield
Autor přebalu alba	David Scheinmann ¹³³
Délka přehrávání	58:13
Seznam skladeb	1. The Song of The Sun (4:32) 2. Celtic Rain (4:40) 3. The Hero (5:01) 4. Women of Ireland (6:27) 5. The Voyager (4:23) 6. She Moves Through the Fair (4:05) 7. Dark Island (5:43) 8. Wild Goose Flaps Its Wings (5:03) 9. Flowers of the Forest (6:01) 10. Mont St.Michel (12:18)
Obsazení	Mike Oldfield / akustické (nylon a ocel), elektrické a syntezátorové kytary Roland, mandolína, křídlo, syntezátory (KorgTrinity, Roland JD990 & JV1080 & XP50) ¹³⁴

¹³¹Prog Archives. *Voyager.Mike Oldfield*. [cit.8.4.2024]

<https://www.progarchives.com/album.asp?id=4909>

¹³²Discogs.2024. *Mike Oldfield – Voyager*. [cit.8.4.2024] <https://www.discogs.com/release/1015001-Mike-Oldfield-Voyager>

¹³³Oldfield. Music Hall. *Voyager*. [cit.9.4.2024] <http://oldfield.musichall.cz/diskografie/voyager.html>

¹³⁴Prog Archives. *Voyager.Mike Oldfield*. [cit.8.4.2024]

<https://www.progarchives.com/album.asp?id=4909>

4.3.1 Hudební analýza alba *Voyager*¹³⁵

Album *Voyager* je strukturou podobné albům z předešlých let, které tvoří kratší singly. Průměrně jsou ale zde songy delší, než písně z 80. let. Najdeme zde i jednu delší skladbu *Mont St. Michel*, která trvá 12 minut. Stylová proměna je patrná v zaměření na keltskou/irskou tematiku, kterou navozuje výběrem hudebních nástrojů používaných v irské či keltské hudbě (dudy, flétny). Shodně jako v předchozím albu *The Songs of Distant Earth* neprochází jednotlivé písně stylovou proměnou, a celé album má proto podobný charakter. Ve srovnání s albem *Ommadawn* ze 70. let, které disponovalo také keltskou tematikou, postrádají skladby na tomto albu určitý vývoj. Chybí také dynamické a rytmické změny a komplikovaná melodie typická pro tvorbu 70. a 80. let. Jednotlivé vrstvy jsou těžko rozpoznatelné vlivem syntetizátorů.

V písni *Women of Ireland* v časovém úseku skladby 3:03 – 3:30 se nachází motiv Handelovy sarabandy ze *Suity č. 4*. (viz obr.1, notová příloha Handelovy sarabandy ze *Suity č. 4*).¹³⁶

Obr. 1

¹³⁵Pro analýzu byla zvolena nahrávka na kanále YouTube nahraná dne 1.8. 2014, dostupná na adrese: https://www.youtube.com/watch?v=UQk_YyoQ5gg&list=PLRkE5-cyt9iW3D9ocDulbIIaABkLwSbSD

¹³⁶YouTube. *Handel: Sarabande from Suite in D minor, HWV 437* [cit.20.3.2024] <https://www.youtube.com/watch?v=EgVPrviDHSU>

V písni *Dark Island* navozuje keltský charakter písňě sekundový intervalový postup v melodii, ve kterém je mezi prodlouženou čtvrt'ovou notu vložena osminová, viz obr. 2:¹³⁷

The image shows a musical score for the song 'Dark Island'. It consists of two systems of music. The top system has a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 3/4 time signature. The melody is written in a single line, with a secondary interval progression highlighted by a red box. Below the melody is a guitar accompaniment with fret numbers written below the staff. The bottom system is similar to the top one, also with a red box highlighting a secondary interval progression in the melody and fret numbers for the guitar accompaniment.

Obr. 2

V části hrané na elektrickou kytaru je možné rozpoznat typické Oldfieldovo vibrato. Melodie není tvořena velkými intervalovými skoky, viz obr. 3:¹³⁸

The image shows a musical score for a guitar part. It consists of a single line of music in a treble clef, with a key signature of one sharp (F#) and a 3/4 time signature. The melody is characterized by a typical Oldfield vibrato effect, with a wavy line above the notes indicating the vibrato. The notes are mostly eighth and sixteenth notes, with some longer notes.

Obr. 3

Podobnost s albem *Songs of Distant Earth* je v ambientní stylizaci a malé diferenciaci jednotlivých songů.

4.4 Guitars

Hudební album *Guitars* je v pořadí 18. studiovým albem a jediným, na kterém se nepodíleli jiní hudebníci než Mike Oldfield. Veškerá hudba na albu byla nahrána jen za pomoci různých druhů kytar. Kromě kytar použil na albu také virtuální kytarový systém VG-8 a GI-10. Album bylo vydáno 24. května 1999 ve studiu RoughwoodCroft.¹³⁹

Na webových stránkách proarchives.com, které se zaměřují na to být komplexním zdrojem progresivního rocku, je hodnocení alba *Guitars* 2,96 z 5. Dá se

¹³⁷Muscore. *Dark Island*. [cit.21.3.2024]<https://muscore.com/user/13614336/scores/6476895>

¹³⁸Muscore. *Dark Island*. [cit.21.3.2024]<https://muscore.com/user/13614336/scores/6476895>

¹³⁹Richard Carter. 2001. Tubular.Net: Mike Oldfield. *Guitars*. [cit.6.4.2024]
<https://web.archive.org/web/20080521012715/http://tubular.net/discography/Guitars.shtml>

tedy říct, že dosahuje průměrného hodnocení. Vytýkána je mu např. nedostatečná rozmanitost, příliš mnoho vrstvení, stále se opakující riffy. Jiný uživatel portálu přichází s domněnkou, že Oldfield vytvořil kytarové album z důvodu pobytu v té době ve Španělsku, aby zaujal milovníky španělské kytary, ale nenachází se zde zdaleka nic z progresivního hudebního stylu. Většina uživatelů se přiklání k ambientnímu hudebnímu stylu.¹⁴⁰

Fernand Cant v recenzi pro internetový hudební magazín All Time Records uvádí, že by neměl posluchač počítat s různými druhy kytar, které Oldfield prezentuje na obalu alba, protože se na albu objevují ty stejné zvuky kytar, které používá několik desetiletí. Negativně reaguje na volbu syntezátorů, které používá i pro zprostředkování zvuků bicích. Všeříkající je následující věta: „If I hearguitars, I want to hear guitars, not stupid MIDI stuff. This is just a stupid throw away. I hate this.“¹⁴¹ Jediné pěkné místo v albu je pro něj kytarové sólo ve třetí skladbě.¹⁴²

Název alba	Guitars
Hudební styl	progresivní elektronický rock, progresivní rock
Datum vydání	24. května 1999
Místo vydání	Roughwood Croft
Vydavatelství	Music on Vinyl
Produkce	Mike Oldfield
Autor přebalu alba	Bill Smith Studio
Délka přehrávání	42:22
Seznam skladeb	1. Muse 2:19 2. Cochise 5:25 3. Embers 3:56 4. Summit Day 3:50 5. Out of Sight 3:51 6. B. Blues 4:35 7. Four Winds 9:29 8. Enigmatism 3:31 9. Out of Mind 3:46 10. From the Ashes 2:29
Obsazení	Všechny zvuky na této nahrávce, včetně zvuků bicích, byly generovány z živých kytar, midi kytary nebo jednotlivých kytarových samplů ¹⁴³

¹⁴⁰Prog Archives. *Guitars. Mike Oldfield*. [cit.8.4.2024]

<https://www.progarchives.com/album.asp?id=4911>

¹⁴¹Alltime-records. *Guitars by Mike Oldfield*. [cit.8.4.2024] <https://www.alltime-records.com/01-albums-0003/0003413.php>

¹⁴²Alltime-records. *Guitars by Mike Oldfield*. [cit.8.4.2024] <https://www.alltime-records.com/01-albums-0003/0003413.php>

¹⁴³Muziker. 15.9.2016. *Mike Oldfield – Guitars (LP)*. [cit.8.4.2024] <https://www.muziker.cz/mike-oldfield-guitars-lp>

4.4.1 Hudební analýza alba *Guitars*¹⁴⁴

V tomto albu si Oldfield splnil svůj sen nahrát album zaměřené pouze na kytary. Album *Guitars* je koncipováno z deseti kratších písní. Zvuk kytar byl nahrán prostřednictvím syntetizátorů, které vytvořily také harmonickou oblast skladeb. Podobně jako v předchozích dvou albech je poznat Oldfieldovo hudební zrání a větší vyrovnanost, která proniká z jeho osobního života. Stylově ale dochází v jednotlivých singlech k větší proměně než v předchozích zmiňovaných albech.

V písni *Out of Sight* jsou obsaženy rockové prvky navozené výrazným riffem elektrické kytary, snaha o bluesovou stylizaci jde vidět v *B Blues*. Oprostil se opět od náhlých rytmických změn a komplikované melodie. Opakující se riffy a jejich vrstvení je pro Oldfieldovu tvorbu příznačné a nechybí ani v singlu *Four Winds* nebo *Muse*, viz obr. 1:¹⁴⁵

The image displays three systems of musical notation for the song 'Out of Sight'. Each system consists of a treble clef staff (representing guitar) and a bass clef staff (representing piano accompaniment). The first system (measures 1-4) has a red box highlighting the first four measures. The second system (measures 5-8) is not boxed. The third system (measures 9-12) has a red box highlighting the first four measures. The notation includes various note values, rests, and accidentals, illustrating the repetitive rhythmic patterns mentioned in the text.

Obr. 1

Typická Oldfieldova forma je představena v písni *Out of Mind* sólem akustické kytary v introdukci a závěru. Dynamika skladeb je oproti tvorbě ze 70. a 80. let

¹⁴⁴ Pro analýzu byla použita nahrávka na YouTube ze dne 6. listopadu 2014 dostupná na adrese: https://www.youtube.com/watch?v=zuAf5X_B5Ts&list=PLdRjuyJpA0K_IQaHjkoEdG5Di6uvICpSX&index=2

¹⁴⁵ Muscorescore. *Muse*. [cit.2.3.2024] <https://muscorescore.com/user/26916808/scores/7465397>

nevýrazná. Díky tomu působí všechny singly na albu jednotně. I přesto, že je u alba *Guitars* na internetových stránkách uváděn progresivní rockový styl, souhlasím s uživateli fóra webových stránek proarchives.cz, že se jedná spíše o ambient.

4.5 The Millenium Bell

Dvacáté studiové album bylo vydané 26. listopadu 1999 v době blížícího se milénia. Hlavním poselstvím alba bylo reflektovat uplynulých 2000 let lidstva. Celkově netypicky pojaté album nabízí dva pěvecké soubory a Londýnský filharmonický orchestr. Text ve skladbě *Liberation* je výňatkem z deníku Anny Frankové, oproti tomu verše ze skladby *Sunlight Shining Through Cloud* složil anglikánský kněz John Newton.¹⁴⁶ Veškerá součinnost na albu zahrnující kompozici skladeb, produkci, aranže i hra na kytaru spočívala na Oldfieldovi. Orchestrace byla nahrána s dirigentem Robynem Smithem a Londýnským filharmonickým orchestrem během jednoho dne v Abbey Road Studiu. Na albu se podílel také bubeník Simply Red Gota Yashiki.¹⁴⁷

Eduardo Aragón pro internetový magazín věnující se progresivní hudbě Progvision o albu *The Millenium Bell* řekl: "*The Millennium Bell* is not more than a dance-oriented composition in which collides all the melodies of the CD. Desires of crying? Well, the good thing is that I prefer to hear this tracks in a disco than... Oops! Which kind of music sound at the discos nowadays? In summary, this in not an album for prog fans, this is a work for people who are happy with a blink, a smile."¹⁴⁸

Jason Anderson pro internetové stránky All Music hodnotil album slovy: „The music is typical Oldfield: plodding, repetitive new age, sprinkled with some gentle melodic elements and sonic invention. The sparsely placed talk lines boost the minimal narrative at times, while choirs and orchestral elements add nice support to Oldfield's instruments. Ambitious to say the least, perhaps the composer is taking himself and his subjects too seriously here. In fact, *The Millennium Bell* is certain to come off to some

¹⁴⁶Vltava.cz. Hudební nosiče. *Mike Oldfield – Millenium Bell Edice*. [cit.7.4.2024] <https://vltava.cz/eshop/mike-oldfield-millennium-bell-edice-2016-180-gr-vinyl.html>

¹⁴⁷Tubular Net: Mike Oldfield. *The Millenium Bell*. [cit.2.4.2024] <https://tubular.net/discography/TheMillenniumBell>

¹⁴⁸Eduardo Aragón. 2000. Progvisions. *Mike Oldfield – The Millenium Bell – 1999*. [cit.4.4.2024] https://progvisions.nl/reviews_uk/mo_tmb_uk.htm

people as obvious and full of itself, but to less cynical listeners and loyal fans it might play like an interesting and unique lesson.“¹⁴⁹

Název alba	The Millenium Bell
Hudební styl	synth-pop, ambient
Datum vydání	26. listopadu 1999
Místo vydání	Roughwood Croft, orchestr v Abbey Road
Vydavatelství	Warner Music
Produkce	Mike Oldfield
Délka přehrávání	44:58
Seznam skladeb	1. Peace on Earth 4:10 2. Pachamama 4:05 3. Santa Maria 2:44 4. Sunlight Shining Through Cloud 4:33 5. The Doge's Palace 3:07 6. Lake Constance 5:16 7. Mastermind 3:03 8. Broad Sunlit Uplands 4:03 9. Liberation 2:38 10. Amber Light 3:42 11. The Millennium Bell 7:37¹⁵⁰
Obsazení	elektrická kytara, španělská kytara, basová kytara, mandolína, piano, syntezátory, bicí, Londýnský filharmonický orchest Londýnský Händelův sbor, The Grant Gospel sbor Nicola Emmanuel, David Serame, Miriam Stockley, Camilla Darlow, Pepsi Demacque, Andrew Johnson – zpěv, vokály¹⁵¹

¹⁴⁹All Music. 2024. *The Millenium Bell*. [cit.2.4.2024] <https://www.allmusic.com/album/the-millennium-bell-mw0000738514>

¹⁵⁰Musicrecords.cz. *CD Oldfield Mike – Millenium Bell*. [cit.7.4.2024] <https://www.musicrecords.cz/catalogue/hudba/oldfield-mike/millenium-bell/>

¹⁵¹Vltava.cz. Hudební nosiče. *Mike Oldfield – Millenium Bell Edice*. [cit.7.4.2024] <https://vltava.cz/eshop/mike-oldfield-millennium-bell-edice-2016-180-gr-vinyl.html>

4.5.1 Hudební analýza alba *The Millenium Bell*¹⁵²

Hudební album *The Millenium Bell* je tvořeno deseti songy nepřesahujícími 5 minut a jednou delší sedmiminutovou skladbou. Vzhledem k tomu, že bylo album nahrané na přelomu tisíciletí a trendem této doby byla mimo jiné elektronická hudba, můžeme zaznamenat Oldfieldovu snahu jít s dobou. Narozdíl od předchozích alb z minulých dekád je toto album stylově velmi odlišné. Oldfield v tuto chvíli opustil ambientní hudební styl a zaměřil se více na elektronickou hudbu. Melodie v písních je velmi jednoduchá, beze změn a plynulá. Instrumentace téměř zaniká vlivem syntetizátorů a nabývá jednotný charakter. Převažujícím artiklem je harmonie. Rytmicky jsou skladby bez větších změn a nedochází v jejich průběhu k vývoji. Dominuje sborový a sólový zpěv. Stylově jsou si všechny skladby velmi podobné.

Těžko rozpoznatelný je ve většině singlů Oldfieldův hudební jazyk – chybí riffy hrané na elektrickou kytaru s typickým vibrátem. Pouze ve skladbě *Lake Constance* lze spatřit v časovém úseku 2:50 riff na elektrickou kytaru, který obsahuje irské prvky, a píseň *Millenium Bell*, která vyniká dynamickými, rytmickými i melodickými změnami. Tato píseň má i rozpoznatelnou formální strukturu: od pomalé introdukce, k postupné gradaci až k málo dynamickému závěru, ve kterém se objevuje kytarový riff na samém konci.

V písni *Broad* sice nepoužil elektrickou kytaru, ale zaměřil se na opakující se riff, viz obr. 1:¹⁵³

Obr.1

Až moc technologicky působí umělé zvuky syntetizátoru. Nesourodě působí také operní zpěv v písni *The Doges Palace*. Jednoduché vrstvení nástrojů můžeme spatřit v songu *Pacha Mama*, viz obr. 2:¹⁵⁴

¹⁵² Pro hudební analýzu alba byla zvolena nahrávka na kanále YouTube zveřejněná dne 6. listopadu 2014 a dostupná na adrese: <https://www.youtube.com/watch?v=t2qSD7WV4Cg&list=PL0IpMAIz-CxQGPmkw7kkRclENCQLKfzYw>

¹⁵³ Musescore. *Broad*. [cit.2.3.2024] <https://musescore.com/agateone/scores/5628047>

¹⁵⁴ Musescore. *Pacha Mama*. [cit.2.3.2024] <https://musescore.com/user/36517934/scores/7677695>

14

Pro.
Ve.
S.
Vo.
Sint. Cuerd.
Guit. El.
Sint. Cuerd.
Timb.
Baj. El. ST.
Perc. Set.
Sint. Cuerd.
Sint. Cuerd.
Fl. Pn.

Obr. 2

5. 2000–2008

5.1 Historické pozadí doby

V roce 2000 vládly popovým hitparádám zpěvačky jako je Christina Aguilera a Destiny's Child. Úspěchu hlavního proudu dosáhly také popové zpěvačky Gwen Stefani, Mariah Carey, Beyoncé, Katy Perry a Lady Gaga. Koncem dekády se country zpěvačky Carrie Underwood a Tylor Swift proměnily na popové hvězdy. Koncem roku 2000 došlo k postupnému vytrácení rockového stylu v mainstreamové hudbě, kromě skupin jako je Nickelback, Linkin Park a Green Day. Velkou popularitu si nicméně udržel hip-hop se svými komerčními představiteli Kanye Westem, Jay-Z nebo Out Kastem. U části gangsta rapperu z 90. let došlo k potlačení svého drsného image (Dr. Dre a Snoop Dogg), někteří si ale svůj obraz i nadále udrželi, např. 50 Cent a Eminem. Po roce 2000 vnesl alternativní styl hip-hopu díky hudebním skupinám Common, Black Eyed Peas nebo Mos Def do svých skladeb sociálně zaměřená témata.¹⁵⁵

V Londýně se v roce 2012 konaly letní olympijské hry. Mike Oldfield byl požádán filmovým režisérem Dannym Boylem, aby zahrál během zahajovacího ceremoniálu na uctění pocty National Health Service. Pozitivní odezva na tuto událost ho přiměla k tomu, vrátit se ke svým kořenům ze 70. let. Uvědomoval si, že pokud klesá prodej CD, je potřeba najít jiný způsob, jakým si zajistit úspěch.¹⁵⁶

U Oldfielda došlo k proměně hudebního stylu již od počátku devadesátých let, kdy začínal experimentovat s interaktivním prostředím. První počín tohoto druhu lze spatřit v interaktivním segmentu CD *The Songs of Distant Earth*. Pomocí výkonných počítačů Silicon Graphics vytvořil interaktivní videoalbum – virtuální světy, které fungovaly ve spojení s hudbou. Další nápady v tomto směru byly odloženy do doby, než byla počítačová technologie na takové úrovni, aby umožňovala uživatelům prozkoumávat Oldfieldovy virtuální 3D světy v reálném čase. Interaktivní video album *Tres Lunas* přichází do domácností po celém světě pod názvem projektu *Music Virtual*

¹⁵⁵Libraries.2016. *The Evolution of Popular Music*. [cit.4.4.2024] <https://open.lib.umn.edu/mediaandculture/chapter/6-2-the-evolution-of-popular-music/>
¹⁵⁶The Domino Elf. 10.5.2018. *Mike Oldfield: – Technology finally caught up with me*. [cit.10.4.2024] <https://domino.elfworld.org/mike-oldfield-technology-finally-caught-up-with-me/>

Reality, později se ustálil název *Music VR*. V prodeji byl tento projekt k dostání ve formě dvou CD, jeden disk nesl interaktivní prvky a druhý obsahoval hudbu ze hry.¹⁵⁷

Christian Wöhler pro internetový magazín Videospiegelgesichten uvádí, že Oldfield spolupracuje od 90. let spolupracuje s 3D programátorem Colinem Dooley a grafikem Nickem Catches na způsobu, jak spojit hudbu a virtuální realitu nenásilným způsobem. Programy, které vyvinul Dooley pro vytváření 3D modelů se jmenovaly *Modelworks* a *Newlook*. Oba dva se staly základnou projektu *Music VR*.¹⁵⁸

5.2 Tr3s Lunas

Hudební album *Tr3s Lunas* bylo poprvé vydané 3. června 2002 na CD-ROMU spolu s DEMO nahrávkou stejnojmenné hry *Music VR* a je tvořené velkým počtem krátkých instrumentálních singlů s jednou bonusovou zpívanou písní. Plná verze byla k dispozici na domovské stránce Mika Oldfielda.¹⁵⁹ V reportáži na YouTube zaměřené na propagaci alba *Tr3s Lunas* vysvětluje Oldfield jeho název, který vznikl podle restaurace, do které rád chodil, když žil na Ibize. Zároveň vždy toužil vytvořit počítačovou hru, která bude odpočinková a ponese v sobě určitý druh elegance.¹⁶⁰ Rozhodl se proto vytvořit počítačovou hru i s hudbou, ale náklady na ni vyšly více než její prodej. Nicméně tvorba hry ho naplňovala a měl ji rád.¹⁶¹

Cyrille Delanlssays pro kulturní magazín Amarok v článku věnujícím se albu *Tr3s Lunas* uvádí, že byl Mike Oldfield už od počátku devadesátých let ovlivněn výpočetní technikou. Touhu po syntetice a interaktivním zpracování lze shledat již ve videoklipu *The Wind Shimes* z alba *Islands*, po němž následovalo album *The Songs of Distant Earth* a vytvoření svého vlastního virtuálního vesmíru s názvem *Music Virtual Reality*.¹⁶² *Tr3s Lunas* bylo vydáno zároveň s projektem *Music VR* a koncipováno jako tzv. relaxační hudba, dnes označovaná jako „chillout music“.¹⁶³

¹⁵⁷Tubular Net: Mike Oldfield. *Tres Lunas*. [cit. 20.3.2024] <https://tubular.net/discography/TresLunas>

¹⁵⁸Videospiegelgesichten. *Die virtuellen klangreisen des Mike Oldfield mit Music VR*. [cit. 20.3.2024] <https://www.videospielgeschichten.de/die-virtuellen-klangreisen-des-mike-oldfield-mit-musicvr/>

¹⁵⁹Videospiegelgesichten. *Die virtuellen klangreisen des Mike Oldfield mit Music VR*. [cit. 20.3.2024] <https://www.videospielgeschichten.de/die-virtuellen-klangreisen-des-mike-oldfield-mit-musicvr/>

¹⁶⁰YouTube. *Mike G. Oldfield Tr3s Lunas Interview 2002*. [cit.20.3.2024]. 2002. https://www.youtube.com/watch?v=w2r49J_U9mg

¹⁶¹Oldfield, Mike. 2008. *Changeling: The Autobiography of Mike Oldfield*. Virgin.

¹⁶²Cyrille Delanlssays. 12.12.2015. Amarok. *Mike Oldfield – Tr3es Lunas*. [cit.1.4.2024] magazine.<https://www.amarok-mag.com/mike-oldfield-tr3s-lunas/>

Album bylo nahráno převážně za použití syntetizátorů, čímž občas připomíná své předchozí album *The Songs of Distant Earth*. Na albu *Tr3s Lunas* byly prostřednictvím syntetizátorů nahrány mnohé hudební nástroje, např. saxofon. Jediná zpívaná píseň na albu *To Be Free* má velké ambice stát se hitem a na albu se nachází ve dvou verzích – standardní albové a remixované. Zajímavou okolností tvorby přebalu alba je to, že jej vytvořil Oldfieldův fanoušek, který spravuje na internetu galerii s tematikou Mika Oldfielda.¹⁶⁴ Dan Hájek pro musicserver.cz hodnotí album jako jedno z nejméně povedených a přirovnává jej k „odfláknuté“ *Earth Moving*.¹⁶⁵

Název alba	Tr3s Lunas
Hudební styl	chillout, ambient
Datum vydání	3. června 2002
Místo vydání	Roughwood Croft
Vydavatelství	Warner Music Spain, S.A.
Produkce	Mike Oldfield
Autor přebalu alba	Ian Ross v Bill Studio z originálu od Hanse Ceasson z Kebawe
Délka přehrávání	58:29
Seznam skladeb	1. Misty 4:00 2. No Mans Land 6:10 3. Return to theOrigin 4:41 4. Landfall 2:22 5. Viper 4:35 6. Turtle Island 3:43 7. To Be Free 4:23 8. Fire Fly 3:39 9. Tr3s Lunas 4:37 10. Daydream 2:17 11. Thou Art in Heaven 5:24 12. Sirius 5:50 13. No Mans Land Reprise 2:53 Bonusový singl: 14. To Be Free (3:55)
Obsazení	elektrické, basové a španělské kytary, mandolína, pianino, syntežátory (Clavia Nord Lead, Roland), sampler Akai S6000
Zpěv	Sally Oldfield, Amar, Jude Sim

¹⁶³Základní myšlenkou takové hudby je obvykle spíše nenáročnost hudebních motivů, což se nevyhýbá ani tomuto albu. Jistou nevýhodou je snad určitá nenápadnost až nevýraznost hudby, na kterou nejsou u Oldfielda někteří zvyklí.

¹⁶⁴Oldfield. Music Hall. *Tr3s Lunas*. [cit. 20.3.2024]
<http://oldfield.musichall.cz/diskografie/treslunas.html>

¹⁶⁵Dan Hájek. 9.11.2005. Musicserver.cz. *Až příliš velké sousto 3D reality*. [cit.1.4.2024] <https://musicserver.cz/clanek/13044/Az-prilis-velike-sousto-3D-reality/>

5.2.1 Hudební analýza alba *Tr3s Lunas*¹⁶⁶

I toto album je tvořeno převážně z krátkých singlů, které jsou kromě písně *To Be Free* pouze instrumentální. Oldfield se oprostil od ambientního a elektronického stylu a směřuje více do elektronického chillout¹⁶⁷. Změnu můžeme zaznamenat především v rytmické oblasti, která je na tomto albu vyhraněnější a výraznější, i když je rytmický model v každém singlu téměř totožný. Instrumentace má složitější vrstvení a jednotlivé hudební nástroje jsou lépe rozpoznatelné. Zajímavým zpestřením je bezesporu zvuk saxofonu, který je výrazný například v písni *Thou Art in Heaven* a dodává jí jazzový charakter. Hudební jazyk je snáze rozpoznatelný v opakujícím se rifu, na jehož podkladě je tvořena melodická linka. Nicméně i tady Oldfield dal elektrické kytáře vlastní prostor a vytvořil pro ni samostatnou melodickou linku v sólovém partu.

V singlu *Turtle Island* lze již rozpoznat Oldfieldův styl hraní na elektrickou kytaru i španělské vlivy, kterými se nechal inspirovat. Tento hudební projekt postrádá stejně jako předchozí alba z 90. let progresivní vývoj skladeb i četné disonantní pasáže. V některých singlech se díky výraznému rytmu, důrazu na basy i pruděrní hrou na elektrickou kytaru objevují tendence rockového stylu. Nesouhlasím s tvrzením, že by jediná zpívaná píseň *To Be Free* měla aspirovat na hit, neboť v jiných singlech, jako je například *Turtle Island* nebo *Tr3s Lunas*, lze najít daleko chytlavější melodii a poutavější rytmus. V porovnání s albem *Song of Distant Earth*, které bylo vytvořeno také pomocí virtuální reality, se album *Tr3s Lunas* liší v dynamičtějším pojetí a výraznějším rytmem. Stylová proměna je tedy zřejmá, i když například v písni *Sirius* zařazením zvuků v introdukcí inklinuje do ambientního hudebního stylu. Chybí četné dominantní sólové výstupy elektrické kytary, které jsou tak typické pro Oldfieldův rukopis.

¹⁶⁶ Pro hudební analýzu alba byla zvolena nahrávka na kanále YouTube dostupná na webové adrese: <https://www.youtube.com/playlist?list=PL0IpMAIz-CxTNWNZT4WqqFPDhKyJkboe7>

¹⁶⁷ Chill-out je výraz pro druh elektronické hudby vyznačující se jemným stylem a středními rytmy.

5.3 Music of the Spheres

Music of the Spheres je v pořadí 24. album, které vydal Mike Oldfield dne 17. března 2008. Album je tvořeno čtrnácti kratšími skladbami, které doprovází orchestr. Oldfieldova inspirace Sibeliem z jeho mládí se projevuje na albu způsobem, jakým přistupuje ke kombinování rychlých smyčcových partů s pomalými dechy za účelem vytvoření kontrastu. Tím vytváří impozantní hudbu s chytlavými melodiemi a soudržnými tématy. *Music of the Sphere* svou strukturou navazuje na *Tubular Bells* a *Hergest Ridge*. Svůj podíl na kvalitním zpracování alba mají klavírní virtuóz Lang Lang a sopranistka Hayley Westenra. Album se řadí mezi jeho nejúspěšnější.¹⁶⁸

Netradiční hudební album *Music of the Spheres* je koncipováno jako symfonie pro orchestr, sbor a jiné hudební nástroje. Oldfield se ve své další hudební proměně stylizuje do role skladatele soudobé artificiální hudby. Vítězslav Šefl pro internetový hudební magazín Muzikus hodnotí album následujícími slovy: „Na první poslech jde zcela jistě o ohromující záležitost. Pokud dílo zaneseme do kontextu jeho tvorby, jedná se spíše o logické vyústění jeho autorských snah. Ve srovnání s dalšími velikány světového rocku (Jon Lord, Steve Howe, Ritchie Blackmore, Ian Anderson, Rick Wakeman atd.) pak nejde o zvlášť překvapivou událost (odmyslíme-li si podmínky vzniku, produkci a možnosti marketingu). Nakolik pak ale bude opodstatněnost této změny pro rozvoj jeho osobnosti relevantní, to ukáže až čas... Ovšem to jsou jenom názory. Hudba, ta vždy hrála v Oldfieldově životě podstatnou roli. A že jí zde složil opravdu impozantní hold, je neoddiskutovatelné.“¹⁶⁹

Dan Hájek v recenzi pro Musicserver přirovnal Oldfieldovo album *Music of the Spheres* k návratu do začátků Oldfieldovy spolupráce s Davidem Bedfordem, díky kterému vznikly *The Orchestral Tubular Bells* nebo smyčcové aranžmá pro *Incantations* a nepovažuje *Music of the Spheres* za debut na poli vážné hudby. Nicméně i tak je tento počín podle něj návratem ke klasičtější tvorbě, která byla v ústraní během posledních let kvůli Oldfieldovým ambivalentním projektům. Na tvorbě alba se podílel Karl Jenkins, který přetransformoval Oldfieldovy jednotlivé linky nachystané do midi podkladů do symfonické hudby. Podle Hájka je „*Music of the Spheres* průnikem

¹⁶⁸Scheien, M. Musicophilia. 11.5.2023. *Mike oldfield 70-het muzikale levensverhaal van een kluizenaar*. [cit.12.4.2024] <https://musicophilia.nl/mike-oldfield-70-het-muzikale-levensverhaal-van-een-kluizenaar/>

¹⁶⁹Šefl, V. 9.6.2009. Časopis Muzikus. *Kytaroví velikáni - Mike Oldfield*. [cit.14.4.2024] <https://www.casopismuzikus.cz/workshopy/kytarovi-velikani-mike-oldfield>

skladatelského potenciálu autora *Tubular Bells* a orchestrace Karla Jenkinse, který se prozatím nevymanil z čerpání ze studny opakujících se motivů z alb *Adiemu*. Jejich společný opus má svůj život, který plyne s lehkostí hry na akustickou kytaru v rukách Oldfielda. Vše proměnlivým tempem postupně směřuje k pompézní hymně *Musica Universalis*, která nahrávku uzavírá. Spolupráce Oldfielda a Jenkinse není příliš originální, jedná se o jakýsi kompromis mezi *The Orchestral Tubular Bells* a hudebním chvěním *Adiemu*. Ale i tak je symfonická ouvertura *Music of the Spheres*“ příjemnou kulisou a vystoupením Oldfielda z bludného kruhu jeho posledních opusů.“¹⁷⁰

Název alba	Music of the Spheres
Žánr	klasická hudba
Datum vydání	17. března 2008
Místo vydání	Studio v Abbey Road, Bristol
Vydavatelství	Universal Music
Produkce	Mike Oldfield, Karl Jenkins
Délka přehrávání	45:28
Seznam skladeb	1. Harbinger 4:08 2. Animus 3:09 3. Silhouette 3:19 4. Shabda 4:00 5. The Tempest 5:48 6. Harbinger (repríza) 1:30 7. On My Heart 2:27 8. Aurora 3:42 9. Prophecy 2:54 10. On My Heart (repríza) 1:16 11. Harmonia Mundi 3:46 12. The Other Side 1:28 13. Empyrean 1:37 14. Musica Universalis 6:24 ¹⁷¹
Obsazení	Orchestr (1. a 2. housle, viola, violoncello, baskytara, flétna, hoboj, klarinet, fagot, lesní roh, trubka, pozoun, basový pozoun, tuba, tympány, perkuse), sbor ¹⁷²

¹⁷⁰Dan Hájek. 26.5.2008. Musicserver.cz. *Halucinace jménem „Tubular Bells“*. [cit.1.4.2024] <https://musicserver.cz/clanek/22186/mike-oldfield-music-of-the-spheres/>

¹⁷¹Prog Archives. *Music of The Spheres. Mike Oldfield*. [cit.23.3.2024] <https://www.progarchives.com/album.asp?id=16380>

¹⁷²Tubular Net: Mike Oldfield. *Music Of The Spheres*. [cit.23.3.2024] <https://tubular.net/discography/MusicOfTheSpheres>

5.3.1 Hudební analýza alba *Music of the Spheres*¹⁷³

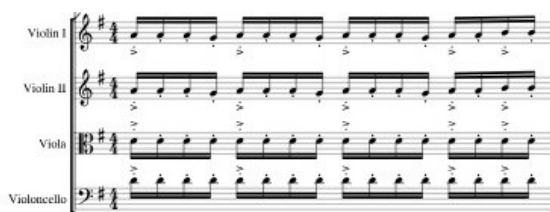
Album *Music of the Spheres* je tvořeno stejně jako předchozí album *Tr3s Lunas* čtrnácti kratšími singly, některé jsou však instrumentální a jiné doprovázené operním, sólovým nebo chorálním zpěvem. Stylovou proměnu lze zaznamenat ve snaze vytvořit klasický hudební kus, v bohatší harmonii a výraznější dynamické i melodické stránce, byť je ve většině skladeb melodie tvořena opakujícím se riffem. Hlavní rozdíl oproti skladbám z 90. let a počátku 2. tisíciletí je v opuštění syntetizátorů a využití „živých“ hudebních nástrojů, které dodávají albu zcela jiný charakter a uvádí posluchače zpět do 70. let, kdy Oldfield zkomponoval *Tubular Bells*. Motiv z *Tubular Bells* je mimo jiné také možné v tomto albu najít hned v první skladbě s názvem *Harbinger*.

Album *Music of the Spheres* je ve srovnání s albem *Tr3s Lunas*, které je plně života, více melancholické a rozjímavé. Vzhledem k tomu, že se ve skladbách věnuje motivické práci s jedním riffem, který dává ráz celé skladbě, nelze říci, že by se po formální stránce jednalo o symfonii. Například skladba *Aurora* nedisponuje výraznějšími intervalovými postupy, viz obr. 1:¹⁷⁴

Obr. 1

I na tomto albu lze rozeznat typickou Oldfieldovu strukturu skladby začínající melodicky nevýraznou introdukcí, viz skladba *Aurora*, obr.2:¹⁷⁵

Obr. 2

¹⁷³Pro analýzu alba *MusifOfTheSpheres* byla zvolena nahrávka na YouTube dostupná na adrese: https://www.youtube.com/watch?v=FesxbH_AZCY&list=PLF-LiKcpokPmQU7brmMwv9pxaxkPbHGWm

¹⁷⁴Muscore. *Aurora*. [cit.2.3.2024] https://muscore.com/song/music_from_the_spheres-2316698

¹⁷⁵Muscore. *Aurora*. [cit.2.3.2024] https://muscore.com/song/music_from_the_spheres-2316698

Postupné napěťové vyústění je dosaženo prostřednictvím půltónových not, viz skladba *Aurora*, obr.3:¹⁷⁶

Obr. 3

V závěru této skladby dochází k diferenciaci v jednotlivých hlasech, viz obr. 4:

Obr. 4¹⁷⁷

Album *Music of the Spheres* je dalším Oldfieldovým splněným snem z mládí, kdy toužil zkomponovat klasický kus. Své sny si naplnil i prostřednictvím alb *Guitars*, kdy se zaměřil pouze na kytary, nebo v *Tr3s Lunas* uplatněním virtuální reality.

¹⁷⁶ Musescore. *Aurora*. [cit.2.3.2024] https://musescore.com/song/music_from_the_spheres-2316698

¹⁷⁷ Musescore. *Aurora*. [cit.2.3.2024] https://musescore.com/song/music_from_the_spheres-2316698

Závěr

Analýza vybraných alb ukázala, jakým způsobem Oldfield proměňoval svoji hudební tvorbu napříč jednotlivými dekádami a jaké okolnosti na ni měly vliv.

Z velké části to bylo jeho těžké dětství a životní zkušenosti, se kterými se vypořádával prostřednictvím hudby, ve které nacházel útěchu. Z vnitřních motivů to byla touha po uznání. Ovlivněn byl také klasickou hudbu, se kterou se poprvé setkal již ve svém dospívání.

První a bezesporu nejúspěšnější album stylizující se do progresivního rocku *Tubular Bells* je charakteristické velkou škálou hudebních nástrojů, na které hrál sám Oldfield, a propracovanou instrumentací. Album *Ommadawn* inspirované úmrtím jeho matky a zasvěcené irské a keltské hudbě se odlišuje od předchozího alba nejen stylově (pastorální styl v progresivní rockové hudbě), ale především použitím různých hudebních nástrojů z celého světa. Tímto počinem se stal průkopníkem komerčně úspěšného hudebního stylu world music.

V 80. letech nastala razantnější stylová hudební proměna, na kterou mělo vliv absolvování semináře zabývajícího se osobnostním růstem. Vypořádání se s traumatizujícími událostmi z dětství a dospívání (navozené mimo jiné užíváním drog), ale i snaha přizpůsobit se požadavkům tehdejšího hudebního trhu (nastupující popová éra) a nároky hudebního nakladatelství Virgin Records se promítly do tvorby alb *Crises* a *Discovery*. Album *Crises* se odlišuje od tvorby ze 70. let krátkými pop-rockově laděnými písněmi, zanecháním dlouhých instrumentálních skladeb i pěveckým doprovodem svých písní a působením syntetizátorů.

Vzrůstající obliba popu na úkor rockové hudby v 90. letech způsobila, že se Oldfieldův styl začal více odlišovat od stylu z předchozích let. Proměna hudebního stylu se projevila i díky lepším technologickým možnostem a Oldfieldově zálibě v počítačové technologii. V albu *The Songs of Distant Earth*, které je inspirováno stejnojmenným sci-fi románem Arthura C. Clarka, dochází k odklonu od progresivního rocku a popu, který byl patrný v 70. a 80. letech jeho hudební kariéry. Stylová proměna je zřejmá v ambientním směřování jeho hudby, používáním syntetizátorů a přizpůsobení trendovým tendencím. Vyřešení znovuvracejících se Oldfieldových psychických potíží se projevilo ve vyrovnanějším charakteru jeho hudební tvorby. Album *Voyager* je Oldfieldovým návratem ke keltské hudbě a irským kořenům. Svoji pozornost obrátil

i na větší výběr hudebních nástrojů. Ve srovnání s albem *Ommadawn* ze 70. let, které disponovalo také keltskou tematikou, chybí písničkám na tomto albu určitý vývoj, dynamické a rytmické změny a komplikovaná melodie typická pro tvorbu 70. a 80. let. Stylově ale neopouští ambient, i když jsou zde patrné prvky folk rocku. V dalším albu *Guitars* se zaměřuje pouze na kytary, které jsou ale nahrány prostřednictvím syntetizátorů. S albem *Millenium Bell* přichází snaha jít s dobou, protože trendem na přelomu tisíciletí byla elektronická hudba. Těžko rozpoznatelný je ve většině singlů Oldfieldův hudební jazyk – chybí riffy hrané na elektrickou kytaru s typickým vibrátem.

Na počátku třetího tisíciletí komponuje svoje první interaktivní hudební album *Tr3s Lunas*, ve kterém dochází k další hudební stylové proměně, tentokrát se jedná o chillout hudbu. Neopouští svou oblibu v syntetizátorech, prostřednictvím kterých byla nahrána většina hudebních nástrojů (například i saxofon). Chybí opět četné dominantní sólové výstupy elektrické kytary, které jsou tak typické pro Oldfieldův rukopis.

Posledním analyzovaným albem *Music of the Spheres*, které je koncipováno jako symfonie pro orchestr sbor a další hudební nástroje se vrací ke klasičtější tvorbě. Hlavní rozdíl oproti skladbám z 90. let a počátku 2. tisíciletí je v opuštění syntetizátorů a využití „živých“ hudebních nástrojů. Stylovou proměnu lze zaznamenat ve snaze vytvořit klasický hudební kus.

Mike Oldfield prošel během své hudební kariéry mnohokrát proměnou hudebního stylu, ať už se jednalo o progresivní rock, pop, ambient, taneční či elektronickou hudbu až po hudbu klasicky zaměřenou. Ve většině svých skladeb je rozpoznatelný díky jednoduchým opakujícím se riffům, mistrovské hře na elektrickou kytaru, a především svým typickým nezaměnitelným vibrátem.

Seznam použitých pramenů a literatury

Prameny

Literatura

Encyklopedie, slovníky a katalogy

Heatley, Michael. 1999. *Encyklopedie rocku: nejúplnější průvodce rockovou hudbou na světě*. Praha: Beta-Dobrovský.

Matzner, Antonín, Ivan Poledňák a Igor Wasserberger. 1983. *Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby*. Vyd. 2., dopl. Praha.

Moore, Allan. 2001. Oldfield, Mike. *Grove Music Online*. [cit.14.4.2024]

<https://www.oxfordmusiconline.com/grovemusic/view/10.1093/gmo/9781561592630.001.0001/omo-9781561592630-e-0000046253>

Knižní literatura

Hallam, S., Cross, I., Thaut, M. 2016. *The Oxford Handbook of Music Psychology* (2.vyd.). Oxford University Press.

Hegarty, P., Halliwell, M. 2011. *Beyond and Before. Progressive rock since the 1960s*. The Continuum International Publishing Group New York.

Kuhn, Tomáš. 2019. *Stručné dějiny populární hudby a jazzu pro studenty a učitele hudební výchovy*. Druhé, přepracované vydání. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni.

Odborné monografie a studie

Dewey, Chris. 2013. *A Life Dedicated to Music*. Create Space Independent Publishing Platform.

KOTALOVÁ, Marta. 2008. *Keltský fenomén v české a zahraniční hudbě*. Online. Bakalářská práce. Brno: Masarykova univerzita, Filozofická fakulta. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/tyo7v/>. [citováno 2024-04-23]

Lemieux, Patrick. 2014. *The Mike Oldfield Chronology*. Across The Board Books.

Moraghan, Sean. 2006. *A Man and his Music (Biography)*. Book Surge Publishing.

Oldfield, Mike. 2008. *Changeling: The Autobiography of Mike Oldfield*. Virgin.

Oldfield, Mike. 2008. *Z jiného světa: autobiografie*. Evokace. Praha: Volvox Globator. (Z anglického jazyka přeložila Iva Havlíčková)

O'Halloran & Mary, E. 2019. *Sonic Playground: The Influence of the Recording Studio on Mike Oldfield's Tubular Bells*. Princeton University.

Internetové hudební magazíny

Cyrille Delanlssays. 12.12.2015. Amarak. *Mike Oldfield – Tr3es Lunas*.

[cit.1.4.2024] magazine.<https://www.amarak-mag.com/mike-oldfield-tr3s-lunas/>

Dan Hájek. 26.5.2008. Musicserver.cz. *Halucinace jménem „Tubular Bells“*.

[cit.1.4.2024] <https://musicserver.cz/clanek/22186/mike-oldfield-music-of-the-spheres/>

Dan Hájek. 9.11.2005. Musicserver.cz. *Až příliš veliké sousto 3D reality*.

[cit.1.4.2024] <https://musicserver.cz/clanek/13044/Az-prilis-velike-sousto-3D-reality/>

Mike Barnes. Louder. 26.1.2021. *How Mike Oldfield made Crises and ended up with a Top Five hit single!* [cit.1.4.2024] <https://www.loudersound.com/features/how-mike-oldfield-made-crises-and-ended-up-with-a-top-five-hit-single>

Paul White. 1995. Sound on Sound. *Mike Oldfield: Recording Songs of Distant Earth*.

[cit.10.4.2024] <https://www.soundonsound.com/people/mike-oldfield-recording-songs-distant-earth>

Prasad, Anil. 2013. Innerviews: Music Without Borders. *Mike Oldfield. The Messenger by Anil Prasad*. [cit.14.4.2024] <https://www.innerviews.org/inner/oldfield-1>

Richard Buskin. 2013. Sound on Sound. *Classic Tracks: Mike Oldfield „Tubular Bells“*.

[cit.10.4.2024] <https://www.soundonsound.com/techniques/classic-tracks-mike-oldfield-tubular-bells>

Štefl, V. 9.6.2009. Časopis Muzikus. *Kytaroví velikáni - Mike Oldfield*.

[cit.14.4.2024] <https://www.casopismuzikus.cz/workshopy/kytarovi-velikani-mike-oldfield>

The Domino Elf. 10.5.2018. *Mike Oldfield: – Technology finally caught up with me*.

[cit.10.4.2024] <https://domino.elfworld.org/mike-oldfield-technology-finally-caught-up-with-me/>

The Music Aficionado. 27.10.2020. *Ommadawn, by Mike Oldfield*.

[cit.14.4.2024] <https://musicaficionado.blog/2020/10/27/ommadawn-by-mike-oldfield/>

Internetové servery

All Music. 2024. *Ommadawn*.

[cit.3.4.2024] <https://www.allmusic.com/album/ommadawn-mw0000191173#similarAlbums>

All Music. 2024. *The Millenium Bell*. [cit.2.4.2024]

<https://www.allmusic.com/album/the-millennium-bell-mw0000738514>

Alltime-records. *Guitars by Mike Oldfield*. [cit.8.4.2024] <https://www.alltime-records.com/01-albums-0003/0003413.php>

Clasic Rock Review. *Mike Oldfield*.
[cit.11.4.2024] <https://classicrockreview.wordpress.com/tag/mike-oldfield/>

Discogs. 2024. *Mike Oldfield – Ommadawn*.
[cit.2.4.2024] <https://www.discogs.com/master/16108-Mike-Oldfield-Ommadawn>

Discogs.2024. *Mike Oldfield – Voyager*. [cit.8.4.2024]
<https://www.discogs.com/release/1015001-Mike-Oldfield-Voyager>

Eduardo Aragón. 2000. Progvisions. *Mike Oldfield – The Millenium Bell – 1999*.
[cit.4.4.2024] https://progvisions.nl/reviews_uk/mo_tmb_uk.htm

Echoes. 24.9.2020. *Echoes Podcast – Andreas Vollenweider and Mike Oldfield*.
[cit.2.4.2024] <https://echoes.org/2020/09/24/echoes-podcast-andreas-vollenweider-mike-oldfield/>

KaraokeTexty.cz. *On Horseback*. [cit.3.4.2024] <https://www.karaoketexty.cz/texty-pisni/oldfield-mike/on-horseback-193064>

Libraries.2016. *The Evolution of Popular Music*. [cit.4.4.2024]
<https://open.lib.umn.edu/mediaandculture/chapter/6-2-the-evolution-of-popular-music/>

MDLBEAST.2024. *How Did 80s Music Change the World?*
[cit.3.4.2024] <https://mdlbeast.com/xp-feed/music-industry/how-did-80s-music-change-the-world>

Musician Guide. 2024. *Mike Oldfield Biography*. [cit.12.4.2024]
<https://musicianguide.com/biographies/1608001097/Mike-Oldfield.html>

Musicrecords.cz. *CD Oldfield Mike – Millenium Bell*. [cit.7.4.2024]
<https://www.musicrecords.cz/catalogue/hudba/oldfield-mike/millenium-bell/>

Muziker. 15.9.2016. *Mike Oldfield – Guitars (LP)*. [cit.8.4.2024]
<https://www.muziker.cz/mike-oldfield-guitars-lp>

Oldfield. Music Hall. *Discovery*. [cit.8.4.2024]
<http://oldfield.musichall.cz/diskografie/discovery.html>

Oldfield. Music Hall. *Tr3s Lunas*. [cit. 20.3.2024]
<http://oldfield.musichall.cz/diskografie/treslunas.html>

Oldfield. Music Hall. *Voyager*. [cit.9.4.2024]
<http://oldfield.musichall.cz/diskografie/voyager.html>

Paul Lester. 20.3.2014. The Guardian. *Mike Oldfield: „We wouldn't have had Tubular Bells without drugs“*.

[cit.11.4.2024] <https://www.theguardian.com/music/2014/mar/20/mike-oldfield-interview-tubular-bells-drugs>

Petr Hrabalík. Bigbit. Internetová encyklopedie rocku. *Futuristický rock přelomu 70.-80. let*. [cit.14.4.2024] <https://www.ceskatelevize.cz/specialy/bigbit/clanky/9-strucne-dejiny-svetoveho-rocku/>

Pipercraft. 2024. *Tubular Bells: Mike Oldfield*. [cit.11.4.2024] <https://www.pipercraft.co.uk/blog/tubular-bells-mike-oldfield/>

Prog Archives. *Crises. Mike Oldfield*. [cit.2.4.2024] <https://www.progarchives.com/album.asp?id=4900>

Prog Archives. *Discovery. Mike Oldfield*. [cit.8.4.2024] <https://www.progarchives.com/album.asp?id=4901>

Prog Archives. *Guitars. Mike Oldfield*. [cit.8.4.2024] <https://www.progarchives.com/album.asp?id=4911>

Prog Archives. *Music of The Spheres. Mike Oldfield*. [cit.23.3.2024] <https://www.progarchives.com/album.asp?id=16380>

Prog Archives. *Voyager. Mike Oldfield*. [cit.8.4.2024] <https://www.progarchives.com/album.asp?id=4909>

Radio Swiss Classic. 2017. *Mike Oldfield*. [cit.12.4.2024] <https://www.radioswissclassic.ch/de/musikdatenbank/musiker/28624e2e8af14c176f4096aca92a70f3524ee?app=true>

Richard Carter. 2001. Tubular.Net: Mike Oldfield. *Guitars*. [cit.6.4.2024] <https://web.archive.org/web/20080521012715/http://tubular.net/discography/Guitars.shtml>

Scheien, M. Musicophilia. 11.5.2023. *Mike oldfield 70-het muzikale levensverhaal van een kluizenaar*. [cit.12.4.2024] <https://musicophilia.nl/mike-oldfield-70-het-muzikale-levensverhaal-van-een-kluizenaar/>

The People History. 2024. *Music Played in the 1980's Popular Music From the 80s*. [cit.3.4.2024] <https://www.thepeoplehistory.com/80smusic.html>

Tubular Net: Mike Oldfield. *Discovery*. [cit.10.4.2024] <https://tubular.net/discography/Discovery>

Tubular Net: Mike Oldfield. *Music of The Spheres*. [cit.23.3.2024] <https://tubular.net/discography/MusicOfTheSpheres>

Tubular Net: Mike Oldfield. *The Songs of Distant Earth* [cit.12.4.2024] <https://tubular.net/discography/TheSongsOfDistantEarth>,

Tubular Net: Mike Oldfield. *Tres Lunas*. [cit. 20.3.2024]
<https://tubular.net/discography/TresLunas>

Tubular Net: Mike Oldfield. *Voyager*.
 [cit.12.4.2024] <https://tubular.net/discography/Voyager>

Tubular Net: Mike Oldfield. *Crises*. [cit.3.4.2024] <https://tubular.net/discography/Crises>

Tubular. Net: Mike Oldfield. *Towards Ommadawn: A Critical Study of Mike Oldfield's Third Studio Album*. [cit.2.4.2024] <https://tubular.net/analysis/ommadawn/>

Tubular.Net: Mike Oldfield. *Ommadawn*.
 [cit.2.4.2024] <https://tubular.net/discography/Ommadawn>

Tubular Net: Mike Oldfield.1991. *Mike Oldfield Biography*.
 [cit.2.4.2024] https://tubular.net/articles/1991_xxb/Mike-Oldfield-Biography-1991

Tubular Net: Mike Oldfield. *The Millenium Bell*.
 [cit.2.4.2024] <https://tubular.net/discography/TheMillenniumBell>

Tubular.Net: Mike Oldfield. *Tubular Bells*. [cit.11.4.2024]
<https://tubular.net/discography/TubularBells>

Videospielgeschichten. *Die virtuellen klangreisen des Mike Oldfield mit Music VR*. [cit. 20.3.2024] <https://www.videospielgeschichten.de/die-virtuellen-klangreisen-des-mike-oldfield-mit-musicvr/>

Vltava.cz. Hudební nosiče. *Mike Oldfield – Millenium Bell Edice*. [cit.7.4.2024]
<https://vltava.cz/eshop/mike-oldfield-millennium-bell-edice-2016-180-gr-vinyl.html>

Vltava.cz. Hudební nosiče. *Mike Oldfield – Ommadawn (Remastered)* [cit.2.4.2024]
<https://vltava.cz/eshop/mike-oldfield-ommadawn-remastered.html>

Vltava.cz. Hudební nosiče. *Mike Oldfield – Songs of Distant Earth*. [cit.5.4.2024]
<https://vltava.cz/eshop/mike-oldfield-songs-of-distant-earth.html>

Vltava.cz. Hudební nosiče. *Mike Oldfield – Voyager*. [cit.9.4.2024]
<https://vltava.cz/eshop/mike-oldfield-voyager-180-gr-vinyl.html>

Nahrávky na YouTube

YouTube. *Mike Oldfield. The Making of Ommadawn (TV Documentary, 1975)*.
 7.3.2014. [cit.23.3.2024] <https://www.youtube.com/watch?v=PwFdlc8d5LA>

YouTube. *Mike Oldfield – Ommadawn Full Album*. 18.3.2020. [cit.20.3.2024]
<https://www.youtube.com/watch?v=HINi-zZF6wI>

You Tube. *Mike Oldfield. Tubular Bells (Live at BBC, 1973)*. 29.9.2018.
 [cit.20.3.2024]

<https://www.youtube.com/watch?v=nbYQYOM66MA>
 YouTube. *Mike Oldfield – Tubular Bells, Part 2*. 29.8.2021.
 [cit.20.3.2024] https://www.youtube.com/watch?v=Jq1Nq_8U_ZQ
 YouTube. *Sailor’s Hornpipe – Michael Oldfield, 1973*. 2021. [cit.2.3.2024]
https://www.youtube.com/watch?v=l_BDG1YaT_c
 YouTube. *Mike Oldfield – Ommadawn, Full Album*. 18.3.2020. [cit.2.3.2024]
<https://www.youtube.com/watch?v=HINi-zZF6wI>
 YouTube. *Mike Oldfield – Full Album 1983 – Crises*. 26.6.2018. [cit.2.3.2024]
<https://www.youtube.com/watch?v=6fWrF9lvjXU&t=73s>
 YouTube. *Michael Gordon Oldfield – Discovery (1984) Full Album*. 16.2.2020.
 [cit.2.3.2024] <https://www.youtube.com/watch?v=WOya1b0oVOQ>
 YouTube. *Mike Oldfield - The Songs of Distant Earth (1994) Full Album*. 6.3.2019.
 [cit.2.3.2024] <https://www.youtube.com/watch?v=gRivMEEZZE8>
 YouTube. *Mike Oldfield – Voyager*. 1.8.2014 [cit.3.3.2024]
https://www.youtube.com/watch?v=UQk_YyoQ5gg&list=PLRkE5-eyt9iW3D9ocDulbIIaABkLwSbSD
 YouTube. *Mike Oldfield – Guitars*. 6.11.2014. [cit.3.3.2024]
https://www.youtube.com/watch?v=zuAf5X_B5Ts&list=PLdRjuyJpA0K_IQaHjkoEdG5Di6uvICpSX&index=2
 YouTube. *Mike Oldfield – The Millenium Bell*. 6.11.2014. [cit.30.3.2024]
<https://www.youtube.com/watch?v=t2qSD7WV4Cg&list=PL0IpMAIz-CxQGpmkw7kkRclENCQLKfzYw>
 YouTube. *Mike Oldfield – Tr3s Lunas (2002)*. [cit.30.3.2024]
<https://www.youtube.com/playlist?list=PL0IpMAIz-CxTNWNZT4WqqFPDhKyJkboe7>
 YouTube. *Mike Oldfield – Music of the Spheres (2008)*. [cit.30.3.2024]
https://www.youtube.com/watch?v=FesxbH_AZCY&list=PLF-LiKcpokPmQU7brmMwv9pxaxkPbHGWm

Filmy a interview na YouTube

YouTube. Corina Georgescu. 38.3.2015. *Mike Oldfield Story BBC Documentary 2014*.
 [cit.20.3.2024]. <https://www.youtube.com/watch?v=vsbt0DzdYM8>
 YouTube. *Mike G. Oldfield. Tr3s Lunas Interview 2002*. [cit.20.3.2024]. 2002.
https://www.youtube.com/watch?v=w2r49J_U9mg

YouTube. *Mike Oldfield. Interview.Tr3s Lunas*. 15.5.2014.[cit.20.3.2024].

<https://www.youtube.com/watch?v=RLexbEmm8eA>

Notové přílohy

Muscore. *Ommadawn – Mike Oldfield*. [cit.20.3.2024].

<https://musescore.com/user/7619616/scores/5401046>

Muscore. *Pages from Tubular Bells*. [cit.20.3.2024].

<https://musescore.org/sites/musescore.org/files/Pages%20from%20Tubular%20Bells%20%28piano%29.pdf>

Muscore. *On Horseback*. [cit.20.3.2024].

<https://musescore.com/user/21139356/scores/4078216>

Muscore. *Tubular Bells Part 1*. [cit.20.3.2024].

<https://musescore.com/user/19027351/scores/6750406>

Muscore. *Sailor's Hornpipe*. [cit.20.3.2024].

<https://musescore.com/user/36517934/scores/9592417>

Muscore. *Moonlight Shadow*. [cit.2.3.2024]

<https://musescore.com/user/38235231/scores/6083460>

Muscore. *Taurus 3*. [cit.2.3.2024].

<https://musescore.com/user/48641094/scores/14197264>

Notestore. *Sheet music Mike Oldfield, Maggie Reilly - Foreign Affair for piano – Piano Solo*. [cit.2.3.2024] <https://note-store.com/notes/maggie-reilly/foreign-affair/piano-solo/>

Muscore. *Shadow of The Wall*. [cit.20.3.2024]

<https://musescore.com/user/11852121/scores/5210783>

Muscore. *To France*. [cit.20.3.2024] https://musescore.com/over_driven/mike-oldfield-to-france

YouTube. *Handel: Sarabande from Suite in D minor, HWV 437* [cit.20.3.2024]

<https://www.youtube.com/watch?v=EgVPrviDHSU>

Muscore. *Muse*. [cit.2.3.2024] <https://musescore.com/user/26916808/scores/7465397>

Muscore. *Dark Island*.

[cit.21.3.2024]<https://musescore.com/user/13614336/scores/6476895>

Muscore. *Broad*. [cit.2.3.2024] <https://musescore.com/agatone/scores/5628047>

Muscore. *Pacha Mama*. [cit.2.3.2024]

<https://musescore.com/user/36517934/scores/7677695>

Musescore. *Aurora*. [cit.2.3.2024]

https://musescore.com/song/music_from_the_spheres-2316698

Resumé

Bakalářská práce se zabývá analýzou hudební tvorby Mika Oldfielda od počátku jeho hudební kariéry do roku 2008. Hlavním cílem práce je zaznamenat stylovou proměnu Mika Oldfielda na příkladu vybraných alb a nastínit vlivy, které byly určující pro jeho stylovou proměnu.

První část práce se zabývá Oldfieldovou biografií, jeho osobností a hudebním jazykem. Další část práce se zaměřuje na analýzu jednotlivých alb od 70. let 20. století do roku 2008, jejíž součástí jsou historické okolnosti vzniku alba i notové ukázky vybraných písní.

Hlavní metodou pro zjišťování prvního výzkumného problému je studium interview s Mikem Oldfieldem v hudebních magazínech, na YouTube, studium odborné literatury a autorovy autobiografie. Proměny hudebního jazyka jsou dokumentovány prostřednictvím poslechu vybraných alb, analýzou hudebních not skladeb z jednotlivých alb, které byly dostupné a studiem odborné literatury.

Analýza vybraných alb ukázala, jakým způsobem Oldfield proměňoval svůj hudební styl napříč jednotlivými dekádami a jaké okolnosti na tuto proměnu měly vliv. Z velké části to bylo jeho těžké dětství a životní zkušenosti, se kterými se vypořádával prostřednictvím hudby, ve které nacházel útěchu. Mike Oldfield prošel během své hudební kariéry mnohokrát proměnou hudebního stylu, ať už se jednalo o progresivní rock, pop, ambient, taneční či elektronickou hudbu po tu klasicky zaměřenou. Ve většině svých skladeb je rozpoznatelný díky jednoduchým opakujícím se riffům, mistrovské hry na elektrickou kytaru a především svým typickým vibrátem, díky kterému je nezaměnitelný.

Summary

The bachelor's thesis deals with the analysis of Mike Oldfield's musical work from the beginning of his musical career until 2008. The main goal of the thesis is to record the stylistic transformation of Mike Oldfield on the example of selected albums and to outline the influences that were decisive for his stylistic transformation.

The first part of the work deals with Oldfield's biography, his personality and musical language. The next part of the work focuses on the analysis of individual albums from the 70s of the 20th century to 2008, which includes the historical circumstances of the creation of the album as well as sheet music samples of selected songs.

The main method for finding out the first research problem is the study of interviews with Mike Oldfield in music magazines, on YouTube, the study of professional literature and the author's autobiography. Changes in the musical language are documented by listening to selected albums, by analyzing the sheet music of songs from individual albums that were available, and by studying specialist literature.

The analysis of selected albums showed how Oldfield transformed his musical style across individual decades and what influences had an impact on this transformation. It was largely his difficult childhood and life experiences that he dealt with through music that he found solace in. Mike Oldfield has gone through many musical style transformations during his musical career, whether it was progressive rock, pop, ambient, dance or electronic music to classical music. In most of his compositions, he is recognizable due to simple repetitive riffs, masterful playing of the electric guitar and above all its typical vibrato, which makes it unmistakable.

Zusammenfassung

Die Bachelorarbeit befasst sich mit der Analyse des musikalischen Schaffens von Mike Oldfield vom Beginn seiner musikalischen Karriere bis zum Jahr 2008. Das Hauptziel der Arbeit besteht darin, die stilistische Wandlung von Mike Oldfield am Beispiel ausgewählter Alben festzuhalten und die dabei entstandenen Einflüsse zu skizzieren entscheidend für seine stilistische Wandlung.

Der erste Teil der Arbeit befasst sich mit Oldfields Biografie, seiner Persönlichkeit und seiner musikalischen Sprache. Der nächste Teil der Arbeit konzentriert sich auf die Analyse einzelner Alben aus den 70er Jahren des 20. Jahrhunderts bis 2008, die die historischen Umstände der Entstehung des Albums sowie Notenbeispiele ausgewählter Lieder umfasst.

Die wichtigste Methode zur Klärung des ersten Forschungsproblems ist das Studium von Interviews mit Mike Oldfield in Musikzeitschriften, auf YouTube, das Studium der Fachliteratur und der Autobiografie des Autors. Veränderungen in der Musiksprache werden durch das Anhören ausgewählter Alben, durch die Analyse der verfügbaren Notenblätter einzelner Alben sowie, durch das Studium der Fachliteratur dokumentiert.

Die Analyse ausgewählter Alben zeigte, wie Oldfield seinen Musikstil über die einzelnen Jahrzehnte hinweg veränderte und was diese Transformation Einfluss hatten. Es waren vor allem seine schwierigen Kindheits- und Lebenserfahrungen, die er durch die Musik verarbeitete, in der er Trost fand. Mike Oldfield hat im Laufe seiner musikalischen Karriere viele musikalische Stilveränderungen durchgemacht, sei es Progressive Rock, Pop, Ambient, Dance oder elektronische Musik. In den meisten seiner Kompositionen ist er an einfachen, sich wiederholenden Riffs und meisterhaftem Spiel der E-Gitarre mit ihrem typische Vibrato, welche sie unverwechselbar macht.

Anotace

Jméno a příjmení autora: Věra Alexandra Králová

Název katedry a fakulty: Katedra muzikologie, Filozofická fakulta Univerzity

Palackého v Olomouci

Název bakalářské práce: Analýza hudební tvorby Mika Oldfielda od roku 1973 do roku 2008

Jméno vedoucího bakalářské práce: MgA. Marek Kepřt, PhD.

Počet znaků: 129 386

Počet příloh: 0

Počet titulů použitých zdrojů: prameny (8), encyklopedie a slovníky (3), knižní literatura (3), odborné monografie a studie (7), internetové hudební magazíny (10), internetové servery (46), nahrávky na YouTube (18), filmy a interview na YouTube (3), notové přílohy (17)

Celkem: 107

Klíčová slova: Mike Oldfield, hudební analýza, progresivní rock, Tubular Bells, proměna hudebního stylu

Anotace bakalářské práce:

Bakalářská práce pojednává o životě a tvorbě Mika Oldfielda a zabývá se analýzou jeho hudební tvorby od roku 1973 do roku 2008. Součástí práce jsou analýzy vybraných alb za uvedené období. Cílem práce je seznámit s proměnou hudebního jazyka Mika Oldfielda a uvést okolnosti, které na ni měli vliv. Smyslem práce je také představit Oldfielda jako polystylového hudebního skladatele a nastínit jeho typický hudební jazyk.